

Voličská alternativa k Merkelové

Kandidát SPD na kancléře Martin Schulz bude muset pro vítězství udělat mnohem více než jen plamenně hovořit na mítincích.

PROFIL
str. 16–17

FINTECH REVOLUCE

Jak technologické objevy a inovace mění tradiční finančnictví? Čtěte v novém magazínu E15 Premium.

V prodeji od 27. února.

➔ CZK/EUR • 27,020/0,000 Kč ➔ CZK/USD • 25,506/+0,068 Kč ➔ PX • 975,57/+0,14% ➔ EURO STOXX 50 • 3387,99/-0,45% ➔ ZLATO • 1230,95\$/+0,36%

KOMENTÁŘ: ŘECKO A CESTA ZE ZÁCHRANNÉ SÍTĚ / str. 18

Krátce

Zemkově válcovně svědčí ochrana před Čínou

Válcovny trub Chomutov podnikatele Zdeňka Zemka by se po loňské ztrátě 170 milionů korun měly letos přehoupnout do zisku. I díky antidumpingovým clům na čínský dovoz. **str. 5**

Krúpa koupil pohledávky z kauzy Blanka

Skupina Arca Pavola Krúpy odkoupila pohledávky banky UniCredit za dodavatelem technologií pro tunel Blanka ČKD Praha DIZ. Jde o bankovní záruky v objemu 175 milionů korun. **str. 5**

Exšéf ČEZ má novou investici ve vzdělávání

Martin Roman posiluje aktivity ve školství. Vstoupil do firmy Edulogy, předního dodavatele digitálního vzdělávacího obsahu pro tuzemské školy. **str. 7**

Orient chce megaměsta, peníze ale došly

Megalomanské projekty na výstavbu nových měst v Kazachstánu, Egyptě, Barmě, Ázerbájdžánu či Indii narazily na akutní nedostatek financí. **str. 14–15**

Branná výchova zpátky do škol

Vládní **ANO** a opoziční **ODS** se sblížují. Mimo jiné v důrazu na **obranu** a **bezpečnost**.

Na základní a střední školy chtějí znovu zavést **povinnou výuku branných** znalostí a dovedností. **UDÁLOSTI / str. 2**

 twitter.com/e15news

STEPHEN KING:

Trump by měl vědět, že Obama nikdy neopustil Bílý dům. Je v komoře. A má nůžky!

Zápisník
Arsena Lazareviče

Ministerstvo plýtvání

Čtyři miliardy korun v letech 2007 až 2013 utratilo ministerstvo zemědělství na rozvoj venkova z peněz evropských daňových poplatníků (evropských dotací). Podle Nejvyššího kontrolního úřadu nejenže úřad nevyhodnotil přínos jednotlivých projektů na rozvoj venkova, ale systém rozdělování peněz je také nadále pochybný. NKÚ přece jen jednu pozitivní zprávu přinesl: ministerstvo nejspíše nestihne vyčerpat všechny peníze.

Ač peníze rozdělovat ministerstvo příliš transparentně neumí, umí vytvářet dlouhodobé plány. V roce 2030 by Česko mělo zdesetinásobit částku, kterou vynakládá na ochranu klimatu v rozvojových zemích na 1,79 miliardy korun. K čemu to podle ministerstva povede? Prý to pomůže v dlouhodobém horizontu ovlivnit míru humanitární migrace obyvatelstva rozvojového světa. K dokonalosti už jen chybí zmínka, že celý program také obohatí čáky místních lidí. A je koneckonců dobré vědět, že se Češi nebudou masivně stěhovat poté, co Czechii zařadil mezi rozvojové země také JPMorgan.

Čínský bankovní sektor je podle aktiv největší na světě a překonal eurozónu. Důvod k oslavám to rozhodně není. Ekonomika Číny je totiž stále závislejší na masivním úvěrování, podíl špatných úvěrů přitom roste a na nemovitostním trhu probíhá masivní realitní bublina. Místo studentů se tak možná dočkáme obsazení náměstí Nebeského klidu ze strany zkrachovalých bankéřů.

Protagonisté dne

Jozef SINČÁK

PŘEDSEDA PŘEDSTAVENSTVA ČSA

Ztrátové aerolinie dotáhl předloni do zisku a loni se mu jej podařilo ještě zlepšit. Letos je jeho hlavním úkolem udržení nákladů.

str. 6

Viktor ORBÁN

MAĎARSKÝ PREMIÉR

Maďarsko pod jeho vedením získalo svolení k rozšíření jaderné elektrárny Paks o dva reaktory formou státní investice.

str. 10

Mary BARRAOVÁ

ŠÉFKA AUTOMOBILOVÉ SKUPINY GM

General Motors se pod jejím vedením stahuje z evropského trhu a soustředí se na zvýšení ziskovosti.

str. 11

Foto: ctk

TĚŽKO NA CVIČIŠTI, LEHKO NA BOJIŠTI. Praktická výuka branné výchovy z českých škol víceméně zmizela. Některé politické strany to chtějí změnit.

ANO a ODS ve shodě. Branná výchova se vrátí

■ Vládní a opoziční strana chtějí prosadit i výcvikové kempy pro středoškoláky. Hnutí Andreje Babiše se s občanskými demokraty shoduje také v daňových a zdravotnických tématech.

Pavel Otto

Partaje ladí programy pro říjnové volby do Poslanecké sněmovny, objeví se v nich důraz na obranu a bezpečnost. Vládní ANO a opoziční ODS by změnily osnovy pro základní a střední školy a vrátily povinnou výuku branných znalostí a dovedností. Obnovovat základní vojenskou službu hnutí Andreje Babiše ani občanskí demokraté nechtějí. Situace v Evropě není podle nich tak vážná. Navíc armáda nemá odpovídající výcvikové kapacity. Shoduje se na tom ministr obrany a místopředseda ANO Martin Stropnický s členkou sněmovních výborů pro obranu a bezpečnost Janou Černochovou, která je jedničkou pražské kandidátky ODS. „Určitě budeme mít ve volebním programu obnovení branné výchovy. Vnímáme to jako urgent-

ní potřebu, která je mnohem důležitější než třeba povinná maturita z matematiky pro kadeřnice,“ řekl deníku E15 Stropnický. „Základ základů by měl být na devítiletce, detailnější příprava pak na středních školách i ve smyslu poskytování první pomoci, ochrany sebe sama, branných dovedností. Vyvrcholením by mohlo být několik dnů cvičných střelb,“ nastínil.

Stejně to vidí Černochová. „Do osnov se musí vrátit branná výchova, zavedla bych také branné kempy pro střední školy. Funguje to tak i v jiných zemích,“ uvedla.

Stropnický o změně osnov už delší dobu přesvědčuje šéfkou rezortu školství Kateřinu Valachovou (ČSSD). „Zatím se to ale nepřetavilo v něco konkrétního,“ poznamenal.

Kromě podobných názorů na migraci a nízkou akceschopnost EU si babišovci a ODS notují i v dalších oblastech. Lidem by snížili daně a firmám odvody sociálního pojištění. Neřekli však o kolik. Ani to, jak by výpadek na důchodovém účtu pokryli. Rozumějí si i ve zdravotnických tématech. Jsou pro větší konkurenci pojišťoven, menší vliv státu a napumpovali by do systému víc soukromých peněz. Dělí je naopak pohled na EET.

Druhý muž ANO Jaroslav Faltýnek nedávno jmenoval subjekty, s nimiž by hnutí mohlo po volbách spolupracovat. Zmínil STAN, lidovce a právě občanské demokraty. Jejich předseda Petr Fiala však vládu s Babišem v čele odmítá. „Znamenala by pád na totální dno,“ míní.

Brannou výchovu má Francie či Švédsko

Chování v krizových situacích, jako je například teroristický útok, procvičují děti a učitelé od loňska ve Francii. Učí se, co dělat, když exploduje bomba nebo do školy vtrhnou útočníci. Povinnou brannou výchovu obnovilo i Švédsko. V Česku navštěvují od roku 2013 příslušníci české armády základní školy, kde připravují žáky na mimořádné situace vojenského i nevojenského charakteru. Projekt se jmenuje Příprava občanů k obraně státu. Součástí je nácvik nasazování plynových masek a protichemických obleků, poskytování první pomoci a ukázky výzbroje a výstroje.

Sankce u kontrolního hlášení budou mírnější

■ Ministerstvo financí mění systém pokut za chyby, které souvisí s kontrolním hlášením u DPH. Chce ulevit podnikatelům.

Ministerstvo financí od včerejška zmírnilo pravidla pro prominutí pokut souvisejících s kontrolním hlášením u daně z přidané hodnoty. Plátcí DPH, kteří dostali pokutu za kontrolní hlášení v roce 2016, budou moci požádat o prominutí dvou pokut bez ohledu na příčinu pochybení. Letos to bude možné u jedné pokuty. Rovněž bude možné odpustit pokutu, pokud podnikatelé budou reagovat na výzvu podat nebo doplnit kontrolní hlášení se zpožděním maximálně pět dnů.

„Dospěl jsem k názoru, že ne vždy Finanční správa k tomu přistupuje se selským rozumem a lidsky. A ne vždy je rozlišeno mezi porušením zákona a drobnou chybou,“ uvedl včera ministr financí Andrej Babiš (ANO).

Zdůraznil ale, že ministerstvo nebude odpouštění pokut ovlivňovat. „Do kontrol

a do odpouštění ministerstvo samozřejmě nezasahuje. Dokonce ani generální ředitel Finanční správy nemá tu kompetenci,“ řekl.

Postup ministerstva a Finanční správy kritizovala ODS. „Andrej Babiš poslední dobou připomíná hasiče, který je zároveň pyromanem. Nejprve nějaký oheň zapálí – nastaví vysoké pokuty, špatně napíše zákon o EET – aby jej následně s velkou slávou hasil a tvářil se jako zachránce,“ uvedl Jan Skopeček z ODS. Vyzval ke zrušení kontrolního hlášení.

Automatické promíjení pokut za loňský a letošní rok se týká sankcí za 10 tisíc, 30 tisíc a 50 tisíc korun. Žádost o prominutí pokuty je možné podat do tří měsíců. Dosud mohla Finanční správa prominout pokuty jen v případech nepřítomnosti zdravotního stavu nebo živelní pohromy.

Prominout také bude možné pokutu 50 tisíc korun, když se plátce opozdí

s reakcí na výzvu k podání kontrolního hlášení maximálně o pět dní. Pokutu bude možné odpustit i u 30 tisíc korun, když plátce bude reagovat na výzvu k odstranění nesrovnalostí nejdéle pět dnů po zákonem termínu.

K pátku uložila Finanční správa v souvislosti s kontrolním hlášením zhruba 2500 pokut za 102 milionů korun. Ministerstvo včera také uvedlo, že v rámci kontrolního hlášení u DPH identifiková-

lo 1307 rizikových spojení, do kterého spadá 9225 subjektů, a identifikovalo 8400 nespolehlivých plátců DPH. Podle ministerstva loni klesl díky hlášení objem vyplacených nadměrných odpočtů u DPH o 11 miliard na 289 miliard korun. „Naplnil se tak záměr kontrolního hlášení, a to narovnání podnikatelského prostředí,“ uvedla náměstkyně ministra financí Alena Schillerová.

Finanční správa doposud v souvislosti s kontrolním hlášením uložila zhruba

2500

pokut za 102 milionů korun.

NKÚ: ministerstvo zemědělství nemá dotace pod dohledem

Ministerstvo zemědělství dostatečně nevyhodnotilo přínos projektů na rozvoj venkova dotovaných z peněz Evropské unie i státu čtyřmi miliardami korun. Vyplyvá to z výsledků prověrky Nejvyššího kontrolního úřadu. Ani nyní se podle NKÚ systém rozdělování peněz nezlepšil.

Kontrola se týkala dotací z iniciativy Leader v programovém období 2007–2013, která měla za cíl zlepšit kvalitu života ve venkovských oblastech prostřednictvím zapojení místních subjektů.

Ministerstvo peníze rozdávalo ve spolupráci s místními akčními skupinami, které sdružují veřejné i soukromé organizace v jednotlivých regionech. Skupinám ale ministerstvo podle NKÚ nestanovilo, kolik peněz mohou nejlépe rozdělit.

Ministerstvo zemědělství potvrdilo, že nestanovilo povinné ukazatele pro projekty. Podle mluvčí ministerstva Markéty Ježkové to ale neznamená, že by nebyl vyhodnocen přínos projektů. „Akční skupiny každý rok zpracovávají zprávy o realizaci

projektů podle svých Strategických plánů Leader, které vždy předložily k posouzení i hodnotitelům programu,“ sdělila. Také byly auditory prováděny každoroční účetní závěrky hospodaření skupin.

Situace se podle kontrolorů nezlepšila ani v současném programovém období 2014–2020. Navíc se kvůli složitějšímu systému rozdělování dotací zpozdilo čerpání peněz z EU. Podle NKÚ hrozí, že se do konce období nestihnou všechny přidělené finance vyčerpat. /čtk/

Více E15.cz

DUKOVANY ČEKÁJÍ NA NOVELU. Změna v zákoně by zkrátila dobu výstavby nového jaderného bloku až o tři roky.

Novela pomůže dostavbě Dukovan

Prosazení pozměňovacího návrhu u novely stavebního zákona, kterou se nyní zabývá Poslanecká sněmovna, by mohlo zkrátit přípravu výstavby nového jaderného bloku v jaderné elektrárně Dukovany o tři roky. Výstavba by mohla začít v roce 2025 a podle vládního zmocněnce pro jadernou energetiku Jána Štullera skončit zhruba o deset let

později. Jeden blok by měl stát řádově přes 100 miliard korun, dodal Štuller.

Podle premiéra Bohuslava Sobotky (ČSSD) vláda trvá na tom, že nebude dávat žádnému soukromému subjektu, který by měl o stavbu zájem, garance na výkupní ceny elektriny. Štuller míní, že bez určitého zapojení státu si lze projekt jen těžko představit. /čtk/

Krátce

Bývalý primátor bude platit škody

Bývalý liberecký primátor Jan Korytář (Změna pro Liberec) má Liberci zaplatit 130 tisíc korun a úroky z prodlení jako náhradu škody za pokutu, kterou město dostalo v době, kdy byl ve funkci. Rozhodl o tom včera Okresní soud v Liberci.

Langer neuspěl se stížností

Ústavní soud odmítl stížnost právníka a bývalého ministra vnitra Ivana Langera proti verdiktu, díky kterému kriminalisté mohli prostudovat část věcí a dokumentů zabavených při prohlídkách. Langer v ústavní stížnosti poukazoval na prolomení advokátní mlčenlivosti. /čtk/

267756/18

INZERCE

NAXOS

Komerční areál s výnosem 4,4 mil. Kč u dálnice D1 - Jihlava

Výběrové řízení ukončen 1. kola: 26. 4. 2017

- výnos z nájmu: 4,4 mil. Kč/rok
- vlastní pozemky: 9,8 ha
- pronajatelné plochy: 11.000 m²
- pronajato 60% ploch

Komerční areál 1 km severně od dálnice D1 exit 112, u silnice 1. třídy č. 38 Jihlava - Havlíkův Brod, u Logistického centra Jihlava. Provozní prostory 5.300 m², sklady 4.300 m², administrativní plochy 1.400 m². Rozsáhlé pozemky po obou stranách silnice č. 38.

Doporučená KC: 32.680.000,- Kč

Ing. Petr Vácha, 777 707 307, 257 314 251
petrvacha@naxos.cz www.naxos.cz

Výstavba na Vidouli šla k ledu

Radnice chce prázdné pozemky vykoupit, aby zabránila výstavbě. Část jich patří ministerstvu obrany, jiné developerům a starousedlíkům.

Hana Filipová, Daniel Novák

Na nezastavěném území mezi Košířemi a Butovicemi měly vyrůst rodinné domy, park a sportoviště. Developerské společnosti Finep a Rodop tu chtěly prostavět až miliardu korun, další peníze plánoval investovat Ekospol.

Jenže takřka všechny dotčené strany byly proti. Nejprve místní obyvatelé, pak zastupitelé městské části Praha 5 a nakonec i magistrát. Nyní se Praha 5 zapojila do výběrového řízení na výkup pozemků v části lokality, které dosud patřily ministerstvu obrany.

V územním plánu je téměř 11,5 tisíce metrů čtverečních pozemků vedeno jako sady, zahrady, vinice a jiná zeleň. „Minimální kupní cenu stanovilo ministerstvo na pět a půl milionu korun,“ uvedl radní Pavel

Richter (TOP 09). Výši své nabídky radnice nezveřejnila.

Ve hře jsou ale ještě pozemky, které historicky patří starousedlíkům. Investoři i majitelé parcel marně rozptylovali obavy veřejnosti, že atraktivní Vidouli čeká masivní výstavba. A to přitom měla být často v místech, která dosud hyzdily černé skládky. V plánu bylo několik desítek nízkopodlažních rodinných domů od Rodopu a Finepu, Ekospol svůj projekt také přepracoval na prodej pozemků pro rodinné domy.

„Dnes je ale projekt úplně u ledu. Politická situace je tak složitá a těžká, že přistupujeme na to, že se s Prahou chceme domluvit, aby si ty pozemky odkoupila. Aby tam opravdu vzniklo něco, co chce Praha,“ řekl deníku E15 majitel Rodopu Martin Kulík.

V současné době by pátá městská část ráda získala od ministerstva také pozemek s lesem, který ale do soutěže dán nebyl. Radnice se domnívá, že jej ministerstvo zamýšlí neprodávat, ale bezplatně převést městu. I proto chce souhlas od magistrátu, že může jménem Prahy pozemky

ZELEŇ, NEBO BYDLENÍ. Část vrchu Vidoule je přírodní památkou a cílem procházek místních obyvatel. Místo však láká i developery, kteří by na části území chtěli stavět rodinné domy.

pro město případně získat. „Nejhorší je, že tam opravdu není nikdo, kdo by řekl: Ano, potřebujeme park, je to pro nás klíčové,“ vysvětluje Kulík, podle něj ani developéři nestojí v cestě tomu, aby si město pozemky odkoupilo. „Nikdo za to nechce nesmys-

ly, ale normální peníze,“ říká. Naopak Ekospol podle svého mluvčího Filipa Sušanky pozemky na Vidouli prodávat nehodlá.

Kopce mezi Plzeňskou a Radlickou ulicí lákají i další developerské skupiny. Nedávno finská YIT koupila

v Košířích za stovky milionů pozemky a budovu staré továrny ZPA, kde plánuje stovky bytů. Developerská část skupiny KKCG Karla Komárka nedaleko investuje asi 1,5 miliardy korun, první etapa výstavby bytových domů již začala.

Kontrolní budky na Hradě se zvětší

Na Pražském hradě by měly být postaveny v místech bezpečnostních kontrol návštěvníků nové přístřešky. Oproti současným budou

prostornější a částečně prosklené. Informoval o tom kancléř Vratislav Mynář. Postaveny podle něj budou v řádu několika týdnů.

Dřevěné přístřešky u vstupu na Pražský hrad byly vybudovány loni na podzim. Mluvčí prezidenta Miloše Zemana Jiří Ovocáček brzy po letním zavedení bezpečnostních kontrol, kterými musejí projít všichni návštěvníci Hradu a které vyvolaly silnou kritiku, řekl, že by měly kontrolované návštěvníky chránit třeba před deštěm. Budky ale skryly pouze některé policisty, další policisté návštěvníky a jejich věci prohlíží pod širým nebem.

Podle Mynáře nové přístřešky zajistí návštěvníkům větší komfort. „Budou při běžné kontrole při nepříznivém počasí více chráněni,“ řekl. Vybudovány budou na stejném místě jako nyní.

Podle Mynáře je podoba přístřešku včetně napojení na energie výsledkem dohody s památkáři. Náklady na jejich vybudování odhadl na řádově desítky tisíc korun za kus.

Technické vybavení kontrolních míst se zatím měnit nebude, na místě tedy zůstane současná bezpečnostní ráma. Vedení Pražského hradu ale plánuje jeho obměnu. Nyní je podle Mynáře v první fázi výběrové řízení na technického projektanta, který by měl stanovit, co přesně bude nakoupeno, jak bude „nalaďen“ stávající systém a jak bude doplněn. Následně bude Hrad řešit otázku centrálního policejního pultu a nových bezpečnostních rámců. /čtk/

HRADNÍ KONTROLA. Od loňského podzimu se návštěvníci Pražského hradu musejí podrobit bezpečnostní kontrole.

Krátce

Klíma skončí v případě volebního úspěchu

Pokud si TOP 09 vybere starostu Prahy 5 Radka Klímu jako svého kandidáta do sněmovny a umístí jej na volitelné místo, skončí ve funkci starosta.

Šéf finančního výboru rezignoval

Předseda finančního výboru Prahy 1 Martin Skála rezignoval na místo zastupitele a ukončil své členství v ODS. Informoval o tom dnes server Echo.cz. Skála se vzdal mandátu poté, co policisté v souvislosti s předchozím prověřováním privatizace městských bytů odnesli z radnice řadu dokumentů. /čtk/

Chomutovské válcovně pomáhá ochrana před Čínou

■ Podnikatel Zemek vyčlenil ze svého ocelářského holdingu Válcovny trub Chomutov a železářny v Hrádku nad Nisou. Nechtěl, aby dál dotovaly ztrátové železářny ve Veselí na Moravě.

set procent," uvádí Zdeněk Zemek, majitel chomutovské společnosti a železáren ve Veselí na Moravě. Chomutovské válcovny byly podle komise jedním ze čtyř evropských výrobců, které čínský dumping poškozoval.

Na loňské ztrátě válcoven 170 milionů korun se čínský vliv podle Zemka podílel čtyřiceti miliony. Zbytek

ztráty souvisí s vyčleněním chomutovského podniku a ocelárny v Hrádku nad Nisou ze společnosti Z-Group Steel Holding do samostatné firmy. „Museli jsme přecenit aktiva, z čehož plynou vyšší odpisy v nově vytvořené firmě. Jde tedy o účetní vliv," říká Zemek.

V původním ocelářském holdingu zůstaly železářny

ve Veselí na Moravě, které se v uplynulých deseti letech nedokázaly vymanit ze ztrát. „Už jsem nechtěl, aby se jejich ztráty platily ze zisků z Chomutova a Hrádku," dodává Zemek. Závod ve Veselí se ovšem loni poprvé propracoval k černým číslům.

V Chomutově Zemek loni investoval do úpravy válcovací linky. Podnik se tak dostane na trh trubek s průměrem 66 centimetrů, které ve světě vyrábí jen několik firem.

Další plánovaná modernizace v Chomutově 400 milionů korun závisí na tom, zda komise schválí dotace na nákup nové pece na ohřev ingotů. „Zatím souhlasím s tím, že máme jako huť nárok na bezplatný přiděl emisních povolenek. Brusel to vnímá jako podporu a další nám nechce dát. Proto jsme připraveni vzdát se bezplatných povolenek. Dotace na investici má pro nás větší význam," uvádí Zemek. Pec s dotací má návratnost zhruba sedm let, bez ní by se investice vrátila za zhruba dvanáct let.

SROVNÁNÍ PODMÍNEK. Po zavedení antidumpingového cla vůči Číně se cena chomutovských trubek zvýšila o deset procent.

Jan Stuchlík

Válcovny trub Chomutov podnikatele Zdeňka Zemka by se po loňské ztrátě 170 milionů korun měly letos přehoupnout do zisku. Pomoci by jim měla také evropská ochrana proti čínskému dumpingovému dovozu.

Evropská komise loni v listopadu uvalila na dovoz velkých bezešvých ocelových trubek antidumpingové clo od 43,5 do 81,1 procenta. „Zatímco loni se nám kvůli čínské konkurenci propadla produkce trubek o deset procent, po zavedení cla se objevují nové zakázky a naše prodejní ceny se zvedly o de-

Zemek: Uvažujeme o solárních elektrárnách na Ukrajině

■ Nejvyšší správní soud loni pozastavil výkon rozsudku krajského soudu o odnětí licencí solárních elektráren Zdeněk Sun a Saša Sun podnikatele Zdeňka Zemka. „Jsme stále přesvědčeni, že jsme licenci dostali po právu," říká Zemek.

Čím budete u soudu argumentovat?

Máme 21 nezávislých posudků od Vysokého učení technického, Vysoké školy báňské a dalších expertů. Ty jasně tvrdí, že pro licenci se u elektrárny hodnotí bezpečnost kabeláže. Tu osvědčovala revizní zpráva. Samotné panely, střídače nebo rozvaděče mají vlastní

certifikáty a nepodléhají kontrole. Poslední kontejner panelů jsme namontovali 5. prosince. Elektrárny jsou už sedm let bezpečně v provozu.

Co by s elektrárnami udělalo, kdyby spadly do nižších výkupních cen z roku 2011?

Předně cenový výměr pro

rok 2011 považují za nezákonný. Investice by přestala být návratná. Do elektráren jsme ze svého investovali sto milionů korun. Při výkupní ceně z roku 2011 bychom za dvacet let získali 110 milionů. Ale do toho nejsou započítané dvacetileté náklady na údržbu, opravy, úroky z úvěrů, pojištění a poplatky za recyklaci panelů.

Jak jsou na tom vaše solární projekty v Bulharsku a na Ukrajině?

Všechny stojí a vyrábějí. Na Ukrajině stojíme před otázkou, jestli tam postavit další dvě elektrárny.

Jsme už schopni se tam s náklady dostat tak nízko, abychom mohli prodávat elektřinu v podstatě za tržní ceny. Elektrárnu, kterou jste postavili v roce 2010 za sto milionů korun, dnes postavíte za dvacet milionů. Díváme se také na příležitosti v Latinské Americe, protože v celém světě je jasný trend příklonu k obnovitelným zdrojům. Podívejte se na koncerty jako Microsoft nebo Apple, které si na svá sídla dávají solární panely.

Kdy byste chtěli stavět ukrajinské elektrárny?

Je to záměr pro letošní rok. Zatím tu investici na projekt s kapacitou dvakrát pět megawattů vyhodnocujeme. Ekonomicky vychází, ale ještě nejsem stoprocentně rozhodnutý. Musíme hodnotit i další vlivy podnikání na Ukrajině. /stu/

Krúpa koupil pohledávky z kauzy Blanka

Finanční skupina Arca československého miliardáře Pavola Krúpy odkoupila pohledávky banky UniCredit za dodavatele technologií pro tunel Blanka ČKD Praha DIZ. Týká se to tří uplatněných bankovních záruk v objemu 175 milionů korun.

Městský soud v Praze převod pohledávek potvrdil minulý pátek. Arca tak vstoupila místo banky UniCredit do insolvenčního řízení ČKD. Svě pohledávky za ČKD Praha DIZ podnikatele Petra Speychala přihlásilo více než pět stovek věřitelů.

/buk/

Více E15.cz

Krátce

Výstavba obchvatu Opavy pokračuje

Ředitelství silnic a dálnic začalo v Opavě stavět další část obchvatu. Samotná trasa dlouhá 1,7 kilometru vyjde na 407 milionů korun. S přílehlými komunikacemi vzniknou tři kilometry silnic. Dvě z pěti tras obchvatu města jsou hotové, třetí teď začíná a zbývající se připravují.

ZVVZ vybaví špičkové pracoviště ve Švédsku

Milevské strojírní ZVVZ Group se budou podílet na stavbě neutronového centra ve švédském Lundu. Za 127 milionů korun tam dodají kompletní vzduchotechniku, která si poradí s výbušnou a toxickou atmosférou v tamních laboratořích.

Stavaři očekávají růst oboru o 2,7 procenta

Výkony stavebnictví letos stoupnou o 2,7 procenta. Plyne to z odpovědí více než stovky šéfů stavebních firem, jež oslovila společnost CEEC Research. Na kladem vývoji oboru se shodlo 71 procent ředitelů s tím, že v příštím roce očekávají růst v průměru o 1,5 procenta. /čtk/

Foto ČSA

NOVÉ LINKY. ČSA pro letošek plánují mírný nárůst provozu, připravují zahájení nových linek do Aarhusu, Lisabonu, Malmö, Reykjavíku a Verony. Flotila bude sestávat z osmnácti letadel.

ČSA loni vylepšily hospodaření

■ Pro letošek aerolinie očekávají pokles zisku. Negativně se projevuje růst cen leteckého paliva.

Jan Šindelář

Zprivatizované České aerolinie loni pod novými majiteli pokračovaly v ziskové jízdě. Společnost vykázala čistý zisk 241 milionů korun, meziročně o osm procent více, a provozní zisk jí narostl o čtrnáct procent na 285 milionů. Dopravce zvýšil všechny přepravní ukazatele, například využití letadel vzrostlo o desetinu.

„Na kladném výsledku se podílelo i oživení poptávky v Rusku a na Ukrajině zejména ve druhém pololetí, vyšší obsazenost a v neposlední řadě udržení provozních nákladů na předloňské úrovni,“ uvedl předseda představenstva Jozef Sinčák.

Služeb letecké společnosti využilo v loňském roce téměř 2,3 milionu cestujících, zhruba o třináct procent meziročně více. Další statisíce pasažérů přepravila česká letadla ve službách jiných dopravců, a to především v Saúdské Arábii. Do letošního roku ale dělají společnosti starosti náklady, především v podobě rostoucích cen leteckého paliva.

Zatímco ještě před rokem se barel ropy prodával za méně než čtyřicet dolarů, teď cena osciluje kolem 55 dolarů. I proto vedení leteckého dopravce očekává, že provozní zisk klesne a bude se pohybovat v desítkách milionů korun.

„Rok 2017 bude složitější. Zisk klesne a ještě stoupne tlak na udržení nákladů ve výši posledních dvou let. Bez konsolidace na úrovni českých subjektů letecké přepravy je jakékoli očekávání ziskového hospodaření pro další léta nereálné,“ uvedl Jiří

Šimáně, který se v roce 2015 stal prostřednictvím své letecké společnosti Travel Service spolujednatel ČSA. Netají se přitom tím, že by ke svým 34 procentům rád získal i dalších necelých dvacet procent z majetku státní společnosti Prisko.

Výkony ČSA

	2015	2016	meziroční změna (v procentech)
celkový počet cestujících (v tisících)	2192	2708	23,5
cestující na linkách ČSA (v tisících)	2008	2264	12,7
cestující na jiných linkách (v tisících)	184	444	141,7
počet letů	28 324	30 890	9,1
obsazenost letadel (v procentech)	74,5	75,4	0,9 procentního bodu

Pramen: České aerolinie

Tuzemské hotely dál přitahují velké investice

Jan Šindelář

Objem investic do hotelů v Česku loni dosáhl 208 milionů eur, zhruba 5,6 miliardy korun. Meziročně to sice byl pokles o šestnáct milionů eur, v rámci středovýchodní Evropy si ale český hotelový byznys vedl nadprůměrně. V objemu investic je druhý

za Rakouskem. Vyplývá to z údajů poradenské společnosti Cushman & Wakefield.

Jen v Praze se loni uskutečnilo sedm transakcí, mimo jiné se prodávaly hotely Hilton Old Town, Park Hotel nebo Chopin Hotel. Peníze přicházely z Dálného a Blízkého východu, Ameriky i Evropy.

„V posledních několika letech zaznamenal středovýchodní region masivní příliv kapitálu, neboť rostoucí výkonnost hotelů láká stále širší skupiny investorů,“ uvedl David Nath, vedoucí hotelového týmu C&W pro střední a východní Evropu. Podle něj roli hraje především nebývalý příliv turistů,

díky čemuž obsazenost překonala úroveň před krizí. Loni se zvýšila o tři procentní body na 72 procent.

Průměrná cena pokoje činila 76,6 eura oproti 73,6 eura v roce 2015. C&W do regionu zahrnuje kromě Česka ještě Polsko, Slovensko, Rakousko, Maďarsko, Rumunsko a Bulharsko.

Premiantem je Rakousko, které loni přilákalo do hotelnictví 784 milionů eur, což představuje meziroční skok o 648 milionů eur. Naopak v Polsku se objem investic prudce snížil z předloňských 221 milionů eur na 75 milionů eur. Slovensko stagnovalo na zhruba sedmnácti milionech eur.

Exšéf ČEZ Roman má novou investici ve vzdělávání

■ Bývalí vrcholoví manažeři skupiny ČEZ se setkali ve vzdělávací společnosti Edulogy. Martina Romana považuje firma za strategického investora.

Někdejší generální ředitel polostátní energetické skupiny ČEZ Martin Roman posiluje své aktivity ve školství. Vstoupil do společnosti Edulogy, která je předním dodavatelem digitálního vzdělávacího obsahu pro tuzemské školy.

„Aktuálně jsem nabyl dvacetiprocentní podíl ve společnosti,“ sdělil Roman. Hodnotu transakce strany nekomentovaly.

Edulogy považuje Martina Romana za strategického partnera, který do projektu vnese zkušenosti ze svých škol PORG. V posledních letech studoval rovněž efektivitu výuky na Univer-

sity College London ve Velké Británii.

„Vzdělávání jako takové je a bude velké téma nejen v České republice. Synergii s mými dalšími projekty se nabízí více, ale v rámci Edulogy máme ambiciózní plány v digitálním vzdělávání, to je digitální vzdělávací obsah, aplikace, technologie, jedním slovem inovace,“ doplnil Roman.

Produkty od Edulogy využívá v Česku republika přes dva tisíce školek, kolem 1500 základních a středních škol a dvacet tisíc učitelů.

„Kromě dalšího posilování pozice na českém trhu, plánujeme rozvoj nových online vzdělávacích projektů a expanzi do prezenčního vzdělávání. Do budoucna se zaměříme na přípravu

nových vzdělávacích platform, interaktivního obsahu a mobilních aplikací pro školy, domácnosti a společnosti,“ uvedl ředitel Edulogy Richard Valenta.

V Edulogy se Martin Roman setkává se svým bývalým šéfem akvizic z ČEZ Vladimírem Schmalzem.

Také on drží ve firmě pětina podíl. Stejně jako Roman má též Schmalz ve vzdělávání řadu dalších investic. Peníze vložil mimo jiné do vzdělávacích firem

Tutor nebo jazykových škol Jipka či Caledonian Languages. Do Edulogy investoval rovněž Milan Procházka, někdejší přední postava investiční společnosti Wood & Company, a Vojtěch Jirků z dozorčí rady vydavatelství Mladá fronta.

Roman si pořídil

20%

podíl ve firmě Edulogy, předním dodavateli digitálního obsahu pro školy.

Foto profimedia.cz

ZA ODMĚNU. Jazykové kurzy pro zaměstnance začínají nově poptávat i menší firmy jako jeden z benefitů.

Jazykové školy se vzpamatovaly z krize, zájem roste

Adéla Čabanová

Provozovatelé jazykových škol loni vesměs zaznamenali vzestup objemu poskytnutých služeb o pět až patnáct procent. Shodují se na tom lidé z významných jazykových škol, které deník E15 oslovil.

„Dosavadní klienti rozšiřují spolupráci. Nově začaly jazykové kurzy pro zaměstnance poptávat i menší firmy,“ říká za školu Channel Crossings výkonný ředitel Vítězslav Bican, který je zároveň předsedou Asociace jazykových škol.

„Loňský rok potvrdil pokračující růstový trend na trhu jazykového vzdělávání, který byl velmi postižen poklesem v období ekonomické krize a vzpamatoval se z ní mimořádně dlouho,“ uvádí ředitel společnosti Glossa David Dvorský. „Objem naší práce celkově za rok vzrostl zhruba o šest procent, v posledním čtvrtletí ale meziroční přírůstek překročil

patnáct procent, pozitivní trend tedy akceleruje,“ připomíná.

Společnost James Cook Languages, která se specializuje na firemní kurzy, dokonce ohlásila vzestup počtu odučených kurzů o 29 procent a obrátu o 23 procent na 140 milionů korun. „Roste zájem o jazykové vzdělávání ve firmách. Jazykový kurz představuje žádaný benefit,“ říká Jakub Štefeček, spolumajitel James Cook Languages.

„Trendem jsou kurzy na míru, speciálně šité na potřeby zákazníka,“ říká Marie Petrovová, ředitelka Edua Group. Ta je největším hráčem na trhu, sdružuje jazykovky Caledonian School, Tutor a od konce loňského roku i školu Jipka.

Trh zůstává velmi rozdrobený. „Jazykové školy se budou muset poohlédnout po klientech, kteří mají náročnější požadavky, potřebují něco nestandardního. Není už snadné najít nové klienty,“ doplňuje Bican.

PŮLMILIARDOVÁ HALA

Foto: čtk

STROJÍRNY KERN-LIEBERS CR dokončují v Českých Budějovicích stavbu haly za více než půl miliardy korun, kterou plánují otevřít 23. května. Podnik tak své výrobní prostory rozšíří na devatenáct tisíc metrů čtverečních a přijme tři desítky lidí. V loňském obchodním roce utržil 1,2 miliardy korun a dosáhl zisku 140 milionů korun.

V Kladně tisknou unikátní náhrady kostí a kloubů

■ Když lékaři na velké moskevské onkologické klinice potřebují nahradit pacientovi zničenou kost nebo kloub implantátem na míru, obrazejí se na společnost ProSpon. V kladenské firmě na základě CT vyšetření nebo snímku z rentgenu vyrobí individuálně přizpůsobený implantát. K pacientovi se dostane v řádu několika dní.

Adéla Čabanová

Výrobce zdravotnických prostředků ProSpon vyrábí ve svém objektu na kraji Kladna individuální náhrady všech lidských kloubů i částí kostí. Kromě toho nabízí nástroje pro operace zkřížených vazů nebo fixační

UNIKÁT. Pórovitou strukturu umí vytvořit pouze 3D tisk.

prvky na zpevnění páteře. Nejděle má v nabídce zevní fixatery, tedy zjednodušeně řečeno kovové konstrukce, které drží pohromadě zlomenou kost, než se zhojí.

Zmíněná moskevská klinika je pro výrobce implantátů nejvýznamnějším zákazníkem. Kostní metastázy tu

totiž vzhledem k celkově nižší úrovni zdravotní péče řeší častěji než na českých nebo jiných evropských klinikách. Voperovali tu už přes 2500 individuálních implantátů od ProSponu. A v Rusku má ProSpon i další klienty. V současnosti v této zemi realizuje až 15 procent prodeje. Už od roku 2000 tu má významného partnera a obchod se dál rozvíjí.

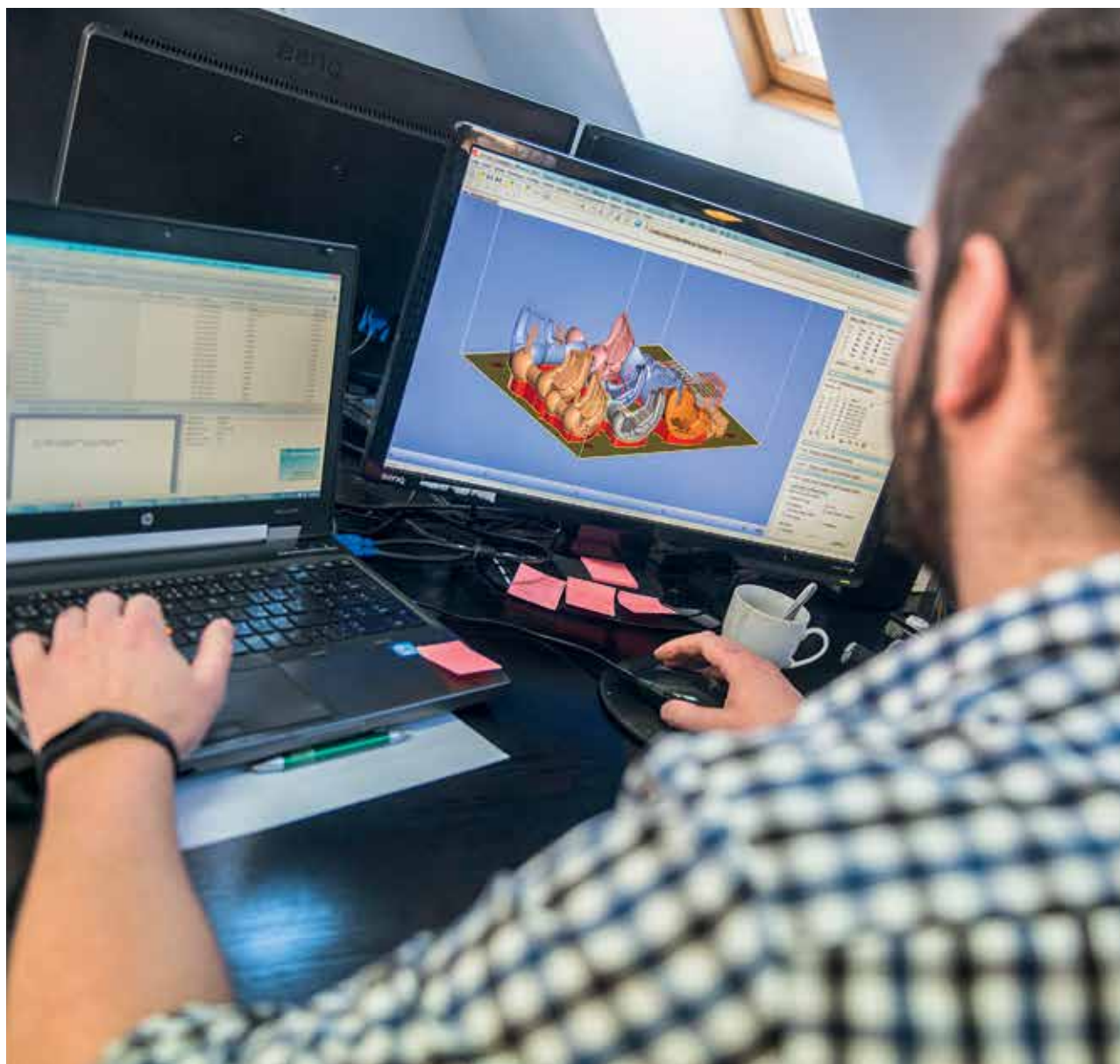
UNIKÁTY PRO POLÁKY

Český trh firmu s tímto zaměřením neuživí, polovina výrobků ProSponu jde proto na export. Odbyt roste například i v Polsku, kam kladenští stejně jako do Ruska vyvázejí implantáty pro onkologické pacienty. Pro polské kliniky už firma vyrobila několik unikátních náhrad, třeba 3D tiskem vytvořený implantát křížové kosti nebo kompletní náhradu kostí nohy od kotníku přes koleno až po kyčelní kloub. Do Francie zase ProSpon dodává pro několik tamních firem nástroje pro operace zkřížených vazů, které pak v sadě s vlastními šrouby Francouzi prodávají pod svou značkou.

„Proniknout na trh na Západě je velmi těžké,“ vysvětluje spoluzakladatel a ředitel ProSponu Zdeněk Čejka. Konkurence světových firem jako Johnson & Johnson, B. Braun, Implantcast nebo Wright je tvrdá. „Je v podstatě nemožné se tam dostat bez místního partnera,“ dodává Čejka.

NA VÝCHODI!

V místnosti vedle jeho kanceláře právě probíhají rozhovory s ukrajinskými obchodníky. „Zkoušíme se dostat mimo jiné i do Kazachstánu, Běloruska, Moldavska, dokonce do Abcházie. I tam potřebují pacienti endoprotézy. Východní trhy

jsou teď pro nás zajímavější než trh v Evropské unii," dodává Čejka. Nejjasněji se teď ProSponu rýsuje nová spolupráce v Bělorusku.

„Na východ je to trochu snazší, Česká republika tam má dobré jméno. Vždy jsme pro ně byli kvalitnější částí východního bloku a ten dojem přetrvává. Západní konkurence je většinou dražší. U produktů pro onkologii je například dvakrát tak drahá než my, a přitom kvalita je přinejmenším srovnatelná," říká Čejka.

3D TISK ZBOŘIL HRANICE DESIGNU

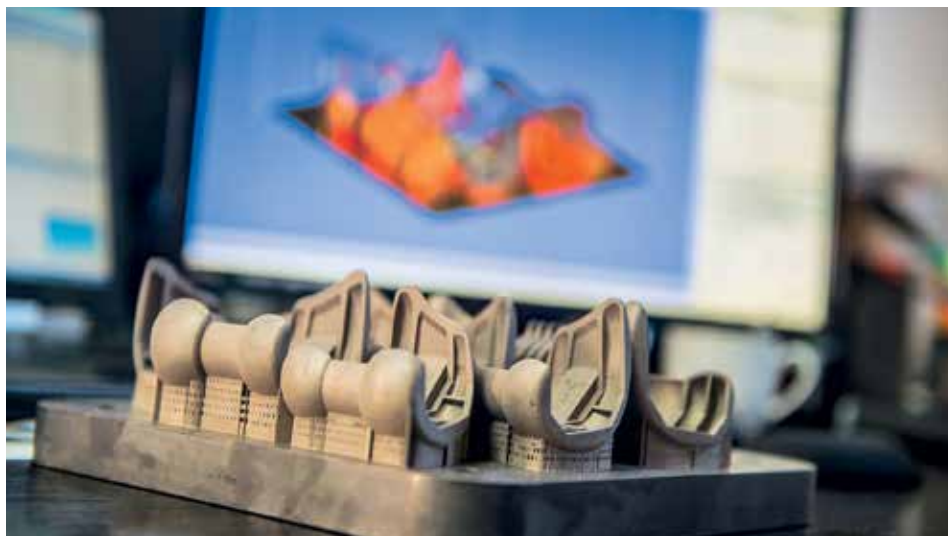
Výhodou proti konkurenci je a bude pro firmu 3D tisk. Využívají 3D tiskárnu Concept Laser M2 Cusing, která tiskne z titanového prášku. Mají ji necelé dva roky a ostrý provoz se po řadě testů právě rozjíždí. Stroj stojí v dílnách, které samy o sobě vyprávějí příběh o rozvoji výroby. Vedle 3D tiskárny tu totiž pracují jak moderní CNC obráběcí stroje, tak stále potřebné a spolehlivé soustruhy staré desítky let.

„Během minulých tří let jsme do technologií investovali přes dvacet milionů korun," vypočítává Čejka, kromě 3D tiskárny to byly i další stroje. 3D tisk však jednoznačně vede. „Je to technologie, která nám přinesla tolik možností, že se nám o tom ani nezdálo," pochvaluje si novou technologii Čejka. Nadšení je vidět i na samotných konstruktérech, kteří s 3D tiskárnou pracují.

Naplno se 3D tisk využije například u individuálních zakázek, jako byla zmiňovaná náhrada křížové kosti. Může se ale uplatnit i u sériových výrobků, pokud u nich přinese něco nového. Design výrobků tisknutých 3D technologií nemá žádné limity.

KOUZELNÁ JAMKA

Pro 3D tisk vyvinuli v ProSponu nový typ kloubní jamky kyčelního kloubu. Je výjimečná svou strukturou. Není totiž na povrchu hladká, ale pórovitá, a tak může na místo dobře prorůst. Něco takového by klasickým obráběním nešlo. Na běžné výrobky se kvůli lepšímu prorůstání nanášejí porézní vrstvy z jiných materiálů, u kterých je ale určité riziko odtržení. Při 3D tisku přechází porézní struktura titanu plynule do plného

materiálu a takové riziko tu nehrozí.

Rozpracovaných vývojových projektů má firma více. Ze 41 zaměstnanců je dnes šest konstruktérů, kteří pracují na novinkách. „Bez státní pomoci bychom si to opravdu nemohli dovolit," poznamenal Čejka. „Měli bychom konstruktérů bohužel jen polovinu a to by se samozřejmě odrazilo na nižší konkurenceschopnosti.“

Na své výzkumné a vývojové středisko dostala firma 17 milionů korun z operačního programu Podnikání a inovace. Vedení společnosti shání i další dotace na jednotlivé výzkumné projekty, na kterých spolupracuje s akademiky, mimo jiné s Českým vysokým učením technickým, Vysokou školou chemicko-technologickou, Akademií věd i s Univerzitou Karlovou.

CHYTRÁ NÁHRADA SI PORADÍ S INFEKCI

V Kladně teď pracují mimo jiné na chytré náhradě velkého kloubu. Endoprotéza bude mít uvnitř elektroniku a na sobě antibakteriální povlak, který dokáže na povel

TRADICE. Vedle nejnovějších strojů se uplatní i roky prověřené stroje.

KLASICKÉ I 3D. Část náhrad jde vyrobit klasickými postupy (vlevo), to ostatní zvládne 3D tiskárna (vpravo).

uvolnit antibiotika. „Měla by sama automaticky hlásit riziko infekce a lékaři by pak mohli aktivovat antibiogramovou složku a včas zahájit léčbu," popisuje Čejka. „Už je připravená mikroelektronika, která bude umístěná uvnitř implantátu. Z ní povedou ven senzory, které budou sledovat parametry okolní tkáně," dodává.

Infekce na implantované protéze je komplikace, která se vyskytuje jen v několika procentech případů, stojí ale spoustu peněz, o potížích pro pacienta nemluví. Proto

když se dostane do protězy infekce, je nutné reagovat okamžitě. Jinak na ní bakterie vytvoří povlak a nezbyvá než znovu operovat a implantát vyměnit. Chytrá endoprotéza má ambici těmto výměnám zabránit.

Další novinkou, kterou už několik pacientů nosí, jsou rostoucí náhrady kostí pro děti po rakovině. Aby se nemusel implantát několikrát vyměňovat, umožňuje prodloužení bez náročné operace. V ProSponu použili mechanismus, díky kterému se implantát prodlouží působením magnetického pole.

PRODLOUŽENÁ TRADICE

To, že úspěšný výrobce a exportér sídlí zrovna na kraji středočeského sedmdesátitisícového Kladna, je náhoda jen zčásti. V Kladně se vyráběly náhrady kloubů už za socialismu v závodu Poldi Kladno. Tam také Zdeněk Čejka začínal. Dílnu Poldi Chirurgie pak zprivatizoval její dlouholetý vedoucí Stanislav Beznoska a vytvořil z ní firmu Beznoska. Ta také dnes kloubní náhrady vyrábí.

PŘEDLOHA A VÝSLEDEK. Implantáty pro medicínské využití se tisknou z titanového prášku.

Ve stejné době založil Čejka s kolegou Ivanem Hrubým konkurenční firmu ProSpon. Kladno je tak městem endoprotéz, protože zde sídlí obě firmy, které se v Česku obor kloubních náhrad věnují.

V roce 2013 začal ProSpon úzce spolupracovat s dalším výrobcem zdravotnických prostředků, firmou Medin z Nového Města na Moravě, od které nakonec odkoupil její ortopedickou divizi, firmu Medin Orthopaedics, dříve Walter Medica. V roce 2014 ohlásil celkové výnosy

Foto: E15/Michael Tomášek

66,5 milionu korun a ty dál rostou. „Ne že bychom byli o desítky procent, ale křivka je od roku 1992 bez výjimky rostoucí," říká Čejka.

Pro rozvíjející se firmu je klíčové sehnat zkušené konstruktéry a obráběče. To není snadné. „Zkušených a pracovitých lidí je na trhu práce velmi málo a sehnat je pro tak specifický obor je ještě těžší," tvrdí Čejka. O obor však pečuje katedra biomechaniky na pražském ČVUT. Mezi jejími absolventy našli lidé z vedení ProSponu několik dobrých konstruktérů a tak mohou být optimističtí.

ProSpon v číslech

Založen	1992
Zaměstnanci	41
Obrat (2014 milionů korun)	67

Výrobky dodává do většiny českých nemocnic, zhruba polovina jde na export, a to do Ruska, Polska, na Slovensko, do Řecka, Turecka, Francie, pobaltských států a do dalších zemí.

Importní cla USA podpoří dolar

■ Až o 25 procent by mohl posílit americký dolar v případě, že republikáni zavedou všechny slibované dovozní daně.

Arsen Lazarevič

Americká republikánská strana navrhuje daňovou reformu, jejíž dopady mohou ovlivnit celý svět. Ekonomy dráždí hlavně ten bod daňového programu, který počítá se zavedením importní daně až do výše 20 procent. Tak vysoká daň by mohla otrávit světovou ekonomiku.

Ratingová agentura Moody's je toho názoru, že tak vysoká daň z dovozu by dokonce mohla vést k posílení dolaru až o 25 procent. „Celkové 25procentní posílení amerického dolaru by bylo v krátkém horizontu zcela bezprecedentní,“ uvedla agentura ve své zprávě.

Zavedení obrovských cel by zároveň silně ovlivnilo především exportně orientované země. „Těžkosti by tak měla nejenom Čína, ale především řada rozvojových tržních ekonomik,“ předpo-

kládá Eswar Prasad, bývalý ekonom MMF, který napsal analýzu o vztahu rostoucího dolaru a čínského jüanu v globální ekonomice.

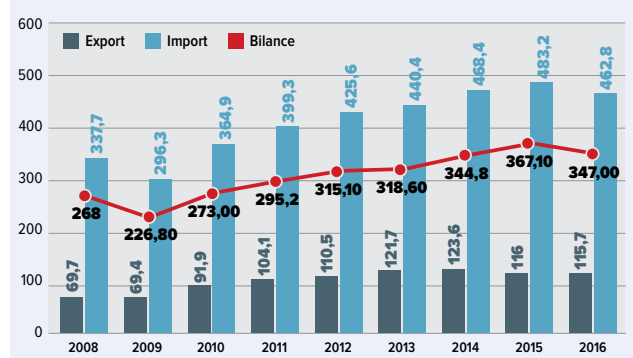
Čína by tak musela hledat obchodní možnosti v dalších zemích, což bude ale velmi náročné. Spojené státy jsou totiž největším čínským obchodním partnerem, celkový podíl na vývozech je ale pětinný. Americký prezident Donald Trump také v minulosti označoval Čínu za šampiona měnových manipulací.

Cla by také mohla výrazně zasáhnout Německo, které je na páté pozici největších

obchodních partnerů. Podle výzkumu německého institutu Ifo na tom budou trpět ale především Spojené státy – ekonomika by se smrškla o sedm procent hrubého domácího produktu, zatímco v Německu by činil pokles jen půl procenta.

Simulační model Ifo ale zkoumal zavedení pětácti procentní daně na veškerý dovoz. Trum-povi ovšem nahrává také rostoucí celkový deficit obchodní bilance, který v loňském roce vzrostl o 0,4 procenta na 502,3 miliardy dolarů, což byl nejvyšší údaj od roku 2012.

Zahraněční obchod USA s Čínou (v miliardách dolarů)

Pramen U.S. Census Bureau

PAKS. Maďarská jaderná elektrárna, která nyní vyrábí takřka polovinu energie země, dostane dva nové reaktory.

Maďaři smejí rozšířit Paks

Státní finanční podpora stavby dvou reaktorů maďarské jaderné elektrárny Paks je podle unijních pravidel. Potvrdila to včera Evropská komise ve své zprávě k ukončení šetření postupu Maďarska.

„Maďarsko se rozhodlo investovat do stavby elektrárny Paks II. Úlohou komise bylo zajistit, aby narušení hospodářské soutěže na trhu energií v důsledku tohoto bylo omezeno na minimum. Během našeho vyšetřování maďarská vláda poskytla významné závazky, které umožnily komisi schválení investice v rámci pravidel EU o státní pomoci,“ uvedla eurokomisařka pro hospodářskou soutěž Margrethe Vestagerová.

Dostavbu má provést i významně financovat koncern Rosatom, který

zakázku získal bez vypsání veřejné soutěže. Dosavadní vyšetřování zjistilo, že maďarský stát akceptoval nižší návratnost investice, než by učinil soukromý investor. Investice zahrnuje státní pomoc, objasnila EK. Unijní pravidla vyžadují, aby státní pomoc byla omezená a přiměřená ke sledovaným cílům, a tak se Maďarsko zavázalo, že případné zisky budou použity ke splácení investice či k běžným provozním nákladům, ale neposlouží k dalším investicím do elektrárny.

Elektrárna Paks II bude také funkčně a právně oddělena od provozovatele dosavadní jaderné elektrárny Paks či jiných státních energetických podniků. Třetina produkce zamíří na trh, zbytek do energetických aukcí. /čtk, msc/

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 6. 3. 2017

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	19,391
Čína	1	3,699
Dánsko	1	3,635
EMU	1	27,020
Chorvatsko	1	3,647
Japonsko	100	22,410
Kanada	1	19,049
Maďarsko	100	8,729
Norsko	1	3,013
Polsko	1	6,269
Rusko	100	43,894
Švédsko	1	2,834
Švýcarsko	1	25,262
Turecko	1	6,868
USA	1	25,506
Velká Británie	1	31,306

Akcie na pražské burze

6. 3. 2017

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	79,00	6,33 %
ČEZ	452,00	-0,46 %
Erste Bank	778,80	0,22 %
Fortuna	100,00	0,00 %
Kofola	405,00	3,29 %
KB	949,50	-0,46 %
Moneta	86,10	0,12 %
O2 CR	275,40	1,74 %
Pegas	844,20	1,61 %
Philip Mor. ČR	13 500,00	0,84 %
TMR	675,00	0,00 %
Unipetrol	218,00	0,18 %
VIG	622,40	-0,42 %
Celkový objem (v tisících korun)	389 500	

Krátce

Brexit ohrožuje také irskou whiskey

Brexitu se obávají kromě Skotů i Irové, jeho důsledky ovlivní místní zemědělství a tradiční potravinářství. Výrobci vadí hlavně možné prodlevy na hranicích. Stěžují si Guinness i Baileys. **Více E15.cz**

Amazon otevře sklad i na Slovensku

Americký internetový prodejce Amazon letos otevře na Slovensku logistické centrum. Firma zde v průběhu tří let plánuje vytvořit více než tisíc pracovních míst. Amazon už v roce 2011 otevřel v Bratislavě centrum podpory prodeje, ve slovenské pobočce v současnosti zaměstnává přes 850 pracovníků. **Více E15.cz**

Řecká ekonomika je opět na sestupu

Řecká ekonomika se na konci loňského roku propadla hlouběji, než se odhadovalo. HDP klesl ve čtvrtém čtvrtletí proti předešlému kvartálu o 1,2 procenta a pokles vykázal i v meziročním srovnání. /čtk/ **NÁZORY str. 18**

Americké trhy se mění v oligopol

■ Trhy severoamerické hospodářské velmoci stále více fungují na principu „vítěz bere vše“. Ve většině odvětví došlo během dvaceti let k výrazné tržní koncentraci.

Jan Vávra

Počet veřejně obchodovaných firem v USA za posledních dvacet let klesl téměř o polovinu na necelé čtyři tisíce. Ty nejúspěšnější z nich jsou stále ziskovější.

Upozornil na to ve své studii kolektiv amerických akademiků. Podle jejich studie například střední hodnota čistě marže u nejziskovějších firem z indexu S&P v roce 1996 dosahovala 21 centů z každého dolaru tržeb, loni už to bylo 39 centů. Jako příklady tohoto vývoje zmiňují společnosti eBay, Altria, Visa, Mastercard či Facebook. Velké firmy se tak stávají ještě silnějšími, prostoru pro konkurenci, která by mohla jejich postavením otrádit, ubývá, tvrdí list The Wall Street Journal.

Jako výmluvný příklad uvádí WSJ situaci na trhu

realitních služeb. V roce 1997 působilo na burze 42 firem daného odvětví, přičemž čtyři největší z nich generovaly polovinu celkových tržeb. Během necelých dvou dekád ze zmiňované dvačtyřicetky firem přežilo jen dvacet, přičemž nejúspěšnější čtveřice ve složení CBRE, Jones Lang LaSalle, Realty a Wyndham Worldwide nyní generuje téměř 80 procent tržeb celého trhu. Analogicky se poměry mění například také na trhu maloobchodních řetězců. Například velmi dominantní Walmart navíc využívá silné globalizace, firma většinu

tržeb generuje mimo území USA. „Trend je způsoben mimo jiné stále slabším vymáháním antimonopolních zákonů,“ tvrdí Roni Michalely z Corneilly univerzity a současně jeden z autorů analýzy.

Zvláštní kapitolu pak představuje oblast nových technologií. Ta sice umožnila zrod zcela nových gigantů typu Facebook, Amazon nebo Google, na druhou stranu je podle Michalelyho velmi obtížné jejich ustálené postavení ohrozit. „Museli byste počítat s investicemi v řádu ne miliard, ale desítek miliard dolarů,“ dodává akademik.

V průměru 39 centů z každého dolaru nyní vydělávají nejziskovější firmy z indexu S&P.

V průměru 39 centů z každého dolaru nyní vydělávají nejziskovější firmy z indexu S&P.

Foto: Reuters

NOVÝ VLASTNÍK. Automobilka Opel míří do skupiny PSA, transakci ještě musí schválit EK.

GM se stahuje z Evropy

■ Americká automobilka se soustředí na zvýšení ziskovosti, ztrátovou evropskou divizi proto prodá koncernu PSA.

Evropská divize americké automobilové skupiny General Motors (GM) by se do konce roku měla stát součástí francouzského koncernu PSA Group. Transakcí za 2,2 miliardy eur vznikne evropská automobilová dvojka za německou skupinou Volkswagen. Obchod ještě podléhá schválení evropských regulátorů.

Spojená společnost chce vyrábět přes pět milionů aut ročně, loňský úhrn činil asi 4,3 milionu. PSA očekává, že díky spojení do roku 2026 ročně ušetří 1,7 miliardy eur. Hlavní součástí evropské divize GM je německá automobilka Opel, v Británii vyrábí vozy jeho sesterská značka Vauxhall. GM v Evropě zaměstnává ve 12 výrobních závodech asi 38 tisíc lidí, z toho

asi polovinu v Německu. V Británii má GM zhruba 4500 zaměstnanců. Plány transakce, které obě firmy oznámily v polovině února, proto vyvolaly v Německu a Británii obavy ze zavírání továren a rušení pracovních míst. Šéf PSA Carlos Tavares ale slíbil, že dosavadní závazky GM vůči výrobě a zaměstnanosti splní a zároveň dostane nově získané aktivity do zisku.

Odchod GM z evropského trhu potvrzuje, že šéfka této

americké automobilové skupiny Mary Barraová dává přednost posílení ziskovosti před podílem na světovém trhu. GM se nyní zbavuje řady dalších vedlejších aktivit po celém světě a prozatím rezignovala na soubor o světové prvenství, který donedávna vedla s Volkswagemem a japonskou Toyotou. „Pro GM je to další krok v úsilí o zlepšení naší výkonnosti,“ uvedla Barraová. /čtk/

Vice E15.cz

Největší automobilky v Evropě (2016)

pořadí	automobilka	podíl na trhu	země
1.	Volkswagen	24,1%*	Německo
2.	Renault	10,10 %	Francie
3.	PSA Group	9,70 %	Francie
4.	Ford	6,90 %	USA
5.	BMW	6,80 %	Německo
6.	GM (Opel, Vauxhall)	6,60 %	USA/Německo/ Británie
7.	FCA Group (Fiat/Chrysler)	6,60 %	Itálie/USA
8.	Daimler	6,20 %	Německo

* podíl automobilky Škoda Auto, která je součástí VW, činí 4,4 procenta

Pramen: čtk

Z parketu

Pavol Mokoš

Je Trump spásou pro ekonomiku?

Aktiové šílenství kolem Donalda Trumpa pokračuje i v novém roce, když hlavní americké akciové indexy den

co den přepisují historii a vytvářejí nová a nová maxima. Širší americký akciový index S&P 500 posílil od zvolení Trumpa o patnáct procent, zatímco index DJIA vzrostl dokonce o 18 procent. To všechno se děje na pozadí zvyšování sazeb amerického Fedu, který letos plánuje zvýšit sazby hned čtyřikrát, a to vše při současném pouze zhruba dvouprocentním ekonomickém růstu.

Pro americké firmy zůstává brzdou i silný dolar, který se vůči koši předních

světových měn pohybuje poblíž svých 13letých maxim. Nabízí se tedy otázka, proč americké akcie tak snadno trhají jeden rekord za druhým, když situace není na první pohled až tak růžová. Je patrné, že investoři mnohem více než současnou situaci oceňují pozitivní výhled, který celé Americe slibuje Trump. Nově zvolený prezident totiž tvrdí, že firmám výrazně omezi regulaci a sníží daňové zatížení. Investory na Wall Street tato představa vzrušuje natolik,

že zatím úplně ignorují fakt, že Trump zatím nedokázal představit žádný detail ohledně svého velkého plánu na podporu ekonomiky.

Faktem však zůstává, že Trump zároveň plánuje i výrazný fiskální stimul, který spolu s nižšími daněmi může dále tlačit na veřejný rozpočet. Brzy se tak může začít řešit problém vysokého zadlužení USA, které se nyní pohybuje kolem 104 procent HDP. Připomeňme si, že republikáni byli v minulých letech spíše proti navyšování

dluhového stropu. I kdyby se Trumpovi nakonec povedlo prosadit většinu jeho plánů, akcie již nyní mají případné pozitivní efekty těchto kroků započteny v cenách. Akcie tak nejsou drahé z pohledu optimisty, který věří v Trumpovy schopnosti při plné zaměstnanosti a stabilním ekonomickém růstu dále nakopnout ekonomiku a korporátní sektor. Pokud se mezi takové optimisty neřadíte, je spíše čas prodávat.

Autor je makléřem Patria Finance

EU chce v čele Tuska, polské vládě navzdory

■ V květnu končí Tuskův mandát, jehož prodloužení bylo považováno spíše za formalitu, má nečekanou zápletku.

Střední Evropa může přijít o zástupce v čele Evropské rady. Stane se tak, pokud se kvůli postoji Polska otevře diskuze o alternativách k prodloužení mandátu šéfovi unijních summitů Donaldu Tuskoví. V Bruselu to řekl český ministr zahraničí Lubomír Zaorálek s tím, že Praha Tuskovo působení ve funkci dalšího 2,5 roku podporuje. Někdejší polský premiér podle Zaorálka rozumí problémům a zájmům střední a východní Evropy a považuje jej proto za největšího spojence.

Výrok českého šéfa

diplomacie je jen jedním z mnoha, jež vyvolalo nedělní prohlášení polského ministerstva zahraničí, že země si už „vůdce domácí opozice“ Tuska ve funkci „unijního prezidenta“ nepřeje. A hned nabídlo Tuskova nástupce – europoslance Jacka Saryuszewolského. Jde o další z „nekonvenčních“ kroků, jimiž Varšava nepřestává „zbytek“ unie překvapovat od prosince 2015, kdy se tam ujala vlády konzervativně nacionalistická strana Právo a spravedlnost (PiS). Její čelní představitelé v Tuskoví vidí zrádce národa, a tedy úhlavního nepřitele.

„Přede dvěma a půl rokem jsem podpořil Tuskovu kandidaturu. Není důvod, abych tuto podporu nyní stáhl, a to dokonce přesto, že z hlediska politické rovnováhy by měla přijít řada na socialistu. Snažím se ale mít vizi více evropskou než stranickou či

národní,“ řekl včera francouzský prezident François Hollande. „Pokud jde o mne, nebudu se na vytěsnění Tuska podílet,“ řekl Hollande. Před několika týdny totiž francouzská média spekovala, že by Hollande po blížícím se odchodu z Elysejského paláce mohl zaujmout Tuskovo místo. Hollande také poznamenal, že jedna země nemůže „právně“ zabránit jednomu ze svých občanů stanout v čele unijní instituce, protože v tomto případě se bude rozhodovat „kvalifikovanou většinou“, a tak „lze vybrat kandidáta, kterého odmítla jeho vlastní země“.

Podobně to vidí i německá média. Polská nominace europoslance Jacka Saryuszewolského na funkci předsedy Evropské rady je podle nich výsledkem vnitropolitických sporů a bez šance na úspěch.

Polsko se kvůli některým kontroverzním změnám zákonů týkajících se například soudnictví dostalo do sporů s Evropskou komisí. Do této souvislosti dává polský spor o předsedu Evropské rady i zpravodajský server Spiegel Online. Nominace protikandidáta k Tuskoví podle něj znamená vrchol konfrontace s celou Evropskou unií. „Tusk

Foto reuters

„ZRÁDCE“. Polsko se kvůli kontroverzním změnám zákonů dostalo do sporů s evropskými institucemi, jimž zrovna velí Polák.

odváděl zatím jako organizátor summitů EU dobrou práci a prokázal se jako muž hledající rovnováhu,“ míní list Neue Osnabrücker Zeitung.

Tuskoví vyprší jeho mandát na konci května. O tom, zda bude do funkce zvolen podruhé, by měly země EU rozhodnout pozítří.

Ke zvolení na dalšího dva a půl roku Tusk potřebuje podporu kvalifikované většiny lídrů zemí osmadvacitky. To znamená, že pro něj musí hlasovat 16 z 28 států a zároveň členské státy, které zastupují nejméně 65 procent celkové počtu obyvatel společenství. /hy, čtk/

Predsummit čtyř ve Versailles

Nejvyšší představitelé Francie, Německa, Itálie a Španělska se včera odpoledne sešli ve Versailles nedaleko Paříže, aby jednali o budoucnosti Evropské unie, tedy i o tom, zda Tusk setrvá ve funkci. K setkání pozval francouzský prezident François Hollande německou kancléřku Angelu Merkelovou, italského premiéra Paola Gentiloniho a španělského premiéra Mariana Rajoye.

Trump podepsal protiimigrační dekret číslo dvě

■ Nová je výjimka pro držitele zelených karet a pasu USA.

Americký prezident Donald Trump včera podepsal nové nařízení, které na 90 dní zakazuje vstup do Spojených států amerických občanům šesti většinově muslimských zemí. Novelizovaný prezidentský výnos se týká občanů Íránu, Jemenu, Libye, Somálska, Súdánu a Sýrie a jen žadatelů o nová víza; držitelé platných víz budou moci nadále do USA cestovat. Zatímco v lednu vydaný

Foto reuters

SEZNAM SE ZÚŽIL. Nový Trumpův výnos se vztahuje už jen na občany Íránu, Jemenu, Libye, Somálska, Súdánu a Sýrie.

dekret zakazoval vstup všem občanům vybraných států, nyní mají výjimku držitelé zelených karet a rovněž lidé, kteří mají vedle pasu jedné z uvedených zemí rovněž cestovní doklad USA. Změna se týká i syrských uprchlíků, na jejichž přijímání původní dekret uvalil časově neomezené embargo. Nově mají americké úřady k syrským běžencům přistupovat jako ke všem ostatním uprchlíkům, na které se bude vztahovat 120denní pozastavení azylových programů.

První Trumpův dekret k imigraci zakazoval vstup

do USA také občanům Íránu; v novém nařízení uvedeni nejsou. Podle médií je důvodem vyškrtnutí Bagdádu jeho klíčová role v boji proti teroristické organizaci IS.

Írák již vydal oficiální prohlášení, ve kterém vyslovil úlevu nad tím, že se ho Washington rozhodl neponechat na seznamu. „Takové rozhodnutí je krokem správným směrem, upevňuje strategické spojení mezi Bagdádem a Washingtonem v řadě oblastí a také ve válce proti terorismu,“ citoval Reuters prohlášení iráckého ministerstva zahraničí. /čtk/

Juppé pravici ve Francii nezachrání

■ Ke konsolidaci sil stran pravého středu vyzval bývalý prezident Sarkozy.

Alain Juppé se nehodlá stát kandidátem v jarních francouzských prezidentských volbách. „Ještě nikdy se volby nekonaly v tak složité situaci. Nejsem schopen získat nezbytnou sjednocující podporu. Proto jednou provždy potvrzuji, že nebudu kandidovat. Pro mne je příliš pozdě,“ řekl včera expremiér Juppé v Bordeaux, kde je nyní starostou.

Pravice, k níž Juppé patří, čelí problémům kvůli skan-

dálu kolem svého kandidáta Françoise Fillona. Juppé přiznal, že se nepovažuje za představitele obnovy. Kritizoval Fillona za neústupnost a ochotu jít do krajnosti. Svou obranu ve skandálu Fillon podle něj založil na výrocích o údajném spiknutí a politické vraždě a sám se vehnal do slepé uličky. Juppé kritizoval i ostatní uchazeče o prezidentské křeslo – levice je podle něj „zmatená“ a krajní pravice „přispívá k protievropskému fanatismu“.

Těsně před Juppého vystoupením vyzval bývalý prezident Nicolas Sarkozy ke třístranné schůzce s Fillonem a Juppém. V loňských primárních umírněné pravice skončil Sarkozy až třetí za oběma soupeři. „Vzhledem k vážnosti situace, v níž se ocitá pravice a střed, je povinností každého zachovat jednotu. Naše roztržičnost pomáhá extrémní pravici. Musíme se sejít a najít východisko ze situace, jež Francouze hluboce zneklidňuje,“ uvedl Sarkozy. Fillon už se setkáním se Sarkozym vyslovil souhlas.

Strana Republikáni ohlásila na večer schůzku politického výboru, s některými členy vedení strany se potom má sejít i Sarkozy. /čtk/

Jasno má zatím jen Le Penová

Podle aktuálního průzkumu agentury Opinionway by nyní první kolo voleb vyhrála kandidátka krajní pravice Marine Le Penová s 27 procenty hlasů, Macron by získal 24 a Fillon 19 procent. Macron by pak Le Penovou porazil ve druhém kole poměrem 60 : 40 procentům, Fillon v případě postupu do druhého kola poměrem 56 : 44 procentům. První kolo voleb se bude konat koncem dubna, druhé v květnu.

DALŠÍ RAKETY

Foto Reuters

KOMUNISTICKÁ Severní Korea včera odpálila čtyři balistické rakety. Všechny dopadly do moře, tři do výlučné ekonomické zóny Japonska. Odpáleny byly z provincie Pchjongan pukto nedaleko hranice s Čínou. V oblasti je také odpaliště Sohe, kde KLDK v posledních letech testovala rakety dlouhého doletu.

Korejská prokuratura viní prezidentku

Jihokorejská prezidentka Pak Kun-hje se spojila se svou přítelkyní Čche Son-sil, aby získala úplatky, aby získala úplatky od největšího jihokorejského podniku Samsung Group. Uvedl to úřad zvláštního prokurátora, který vyšetřuje korupční skandál, kvůli němuž byla Pak Kun-hje dočasně odvolána z úřadu. Úplatky byly určeny k posílení pozice šéfa Samsungu I Če-jonga.

Jihokorejskou prezidentku v prosinci kvůli korupčnímu skandálu dočasně odvolal parlament. O jejím

dalším setrvání ve funkci definitivně rozhodne ústavní soud, který už začal záležitost projednávat. Verdikt se očekává tento měsíc, podle Reuters by mohl být znám již tento týden.

Úřad zvláštního prokurátora včera zveřejnil podrobné výsledky sedmdesátidenního vyšetřování, podle nichž se prezidentka přímo podílela na braní úplatků. Prokuratura tímto obviněním otevřela cestu pro stíhání prezidentky, pokud soud potvrdí její odvolání z úřadu. /čtk/

Krátce

Egypt otevřel na tři dny přechod s Pásmem Gazy

Egypt na tři dny otevřel hranici s palestinským Pásmem Gazy, aby umožnil studentům a nemocným dostat se do Egypta. Hraniční přechod Rafáh Káhira uzavřela v roce 2007, když se v Pásmu Gazy k moci dostalo radikální hnutí Hamas. Od té doby ho otevírá výjimečně, vždy na krátkou dobu z humanitárních důvodů.

Turci zatklí podezřelou kvůli vraždě velvyslance

Turecké úřady zadržely v Ankaře ruskou občanku kvůli kontaktům s mužem, který loni v prosinci zastřelil ruského velvyslance Andreje Karlova. Třiatřicetiletá žena, již turecká média jmenují jako Jekatěrinu B., loni v listopadu údajně s vrahem velvyslance měla kontakty prostřednictvím aplikace WhatsApp. Pracovala jako prostitutka v pětihvězdičkovém hotelu v Ankaře.

Kazachstán schválil ústavní reformu

Kazašský parlament na společném zasedání obou komor v závěrečném čtení schválil novelu ústavy, která přenáší část prezidentských pravomocí na vládu a parlament. Nové znění ústavy vstoupí v platnost po podpisu prezidenta Nursultana Nazarbajeva, který ústavní změny sám navrhl. /čtk/

267610/31

INZERCE

AUTO.CZ
NEJLEPŠÍ JÍZDA NA WEBU

AUTOSALON ŽENEVA

2017

OD 6. BŘEZNA
NA AUTO.CZ

360° VIDEO

Orient chce megaměsta, peníze ale došly

Projektanti nových měst v mimoevropských zemích slibují postavit nejvyšší mrakodrap světa nebo tisíc mešit. **Megalomanské projekty** ve většině z nich ale v poslední době narazily na akutní **nedostatek peněz**.

Darujte cihly, vybídlá Indy vláda

Tak jako čeští patrioti kdysi vybírali peníze na stavbu Národního divadla, podobně mají Indové přispět rovnou na stavbu celého velkoměsta. „Darujte cihlu na svou novou metropoli,“ vybídla je veřejná kampaň v indickém svazovém státu Ándhrapradéš. Od něj se v roce 2014 odtrhla severní část, z níž vznikl nový stát Telangána. Ándhrapradéš si proto musí mimo jiné postavit nové hlavní město. To se bude jmenovat **Amaravati** a na základní stavební kámen poklepali indičtí politici už více než před rokem. Bombastická videa a vizualizace sice představily futuristické velkoměsto, ve skutečnosti ale zatím vyhrazených 200 kilometrů čtverečních zeje prázdnotou a zůstává na nich jen 30 původních vesnic. Státní společnost CRDA, která dostala projekt na starosti, zoufale hledá peníze. Město má stát celkem **čtyři miliardy dolarů**. Se Světovou bankou jedná CRDA o půjčce půl miliardy dolarů. Ándhrapradéš nakonec ve finanční nouzi oslovil zmíněnou veřejnou sbírkou i řadové obyvatele. Každých deset darovaných rupií symbolicky představuje jednu cihlu. Přispělo už čtvrt milionu lidí, kteří zatím darovali něco přes 5,5 milionu cihel.

V Nové Káhíře má vyrůst tisíc mešit

Do finanční tísně se hned na začátku dostává projekt **Nové Káhiry**. Ta má odlehčit současnému přelidněnému hlavnímu městu Egypta. Nová metropole má být domovem pěti milionů lidí, má v ní vyrůst přes tisíc mešit a také největší park na světě. Egypt je ale v hospodářském útlumu a zhusta proto musí pomoci zahraniční investoři. V první řadě **čínské společnosti**, které už slíbily poskytnout celkem **35 ze 45 miliard dolarů** potřebných na první fázi projektu. Saúdská Arábie plánuje na své náklady postavit v novém městě Islámské muzeum a velkou, dvanáctihektarovou mešitu. Indové chtějí investovat do stavby univerzity a lékařského centra. Projekt Nové Káhiry není výstřelkem, existují pro něj vážné důvody. Původní Káhira je totiž s 18 miliony obyvatel nejlidnatějším městem Afriky a vedle přelidnění trpí také smogem, nepořádkem a špatnou dopravní infrastrukturou.

Dvoustranu připravil

Tomáš
Stingl

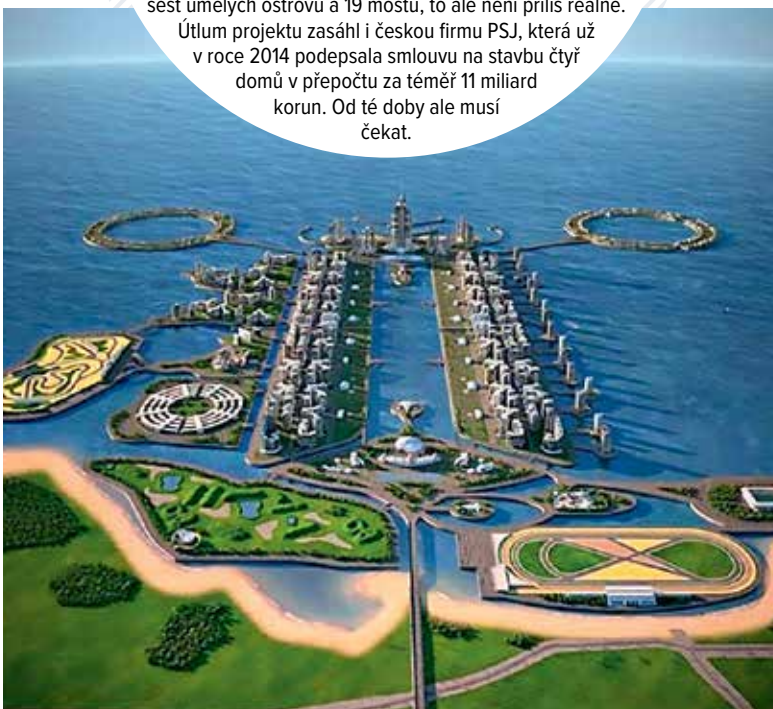
Barmské město duchů má zachránit jeho ošklivost

Novodobé hlavní město Barmy neboli Myanmaru vykazuje všechny typické rysy velikášského totalitního projektu. Dřívější vojenská junta rozhodla o stavbě metropole **Neipyijto** svévolně bez jakékoli veřejné diskuze, náklady na stavbu zruinovaly pokladnu už tak chudé země a na stavbě naopak zbohatlo několik prominentních „přátel“ junty. Město přitom nakonec zůstává poloprázdné. Stavba začala už v roce 2004 v odlehlé oblasti ve vnitrozemí Barmy. Výběr lokality uprostřed ničeho souvisí s paranoiou generálů. Podle jedné z teorií se báli invaze z moře, proto chtěli přemístit úřady pryč z přímořského Rangúnu, který je nejlidnatějším městem a centrem byznysu. První roky nechala junta stavět novou metropoli v naprostém utajení, novinářům byl vstup zakázán. Důležité termíny, jako například začátek přesunu úřadů, určili astrologové. Celkové náklady dosáhly **čtyř miliard dolarů**. Ve městě vyrostlo vedle vládních budov i mezinárodní letiště a několik luxusních hotelů. Chybí jedině – lidé. Po předložském volebním vítězství demokratické opozice v čele s disidentkou Aun Schan Su Tjij jsou investice do metropole utlumeny. Z Neipyijta je nyní bizarní město duchů, kde žijí v podstatě jen zaměstnanci vládních úřadů. Naddimenzované desetiproudové ulice kříží tu a tam motorka. Svítila ale naděje – turismus. Otvírající se Barma je v současnosti turistickým hitem, v roce 2015 tam zamířilo na pět milionů návštěvníků, což je šestkrát více než v roce 2011. Cestovky jim zkoušejí nabízet i návštěvu Neipyijta s pádným argumentem – tohle město je tak ošklivé, až je zajímavé.

Disneyland na umělých ostrovech u Baku nabral zpoždění

Město na umělých ostrovech, kterému bude dominovat nejvyšší mrakodrap světa. To je projekt **Khazar Islands**, který si staví Ažerbájdžán na pobřeží Kaspického moře na předměstí metropole Baku. Prvotní euforii zkrotilo zlevnění ropy, z níž kavkazská země především žije. Práce na stavbě jsou už dva roky utlumeny. Město má mít podle projektu 800 tisíc obyvatel, 150 škol, a dokonce Disneyland. Vyrůst tu má i nový nejvyšší mrakodrap planety nazvaný Azerbaijan Tower se 186 patry a výškou 1050 metrů. Projekt zastřešuje místní koncern Avesta. Rozpočet první fáze stavby je **12 miliard dolarů**. Příští rok má Avesta odevzdat prvních šest umělých ostrovů a 19 mostů, to ale není příliš reálné.

Útlum projektu zasáhl i českou firmu PSJ, která už v roce 2014 podepsala smlouvu na stavbu čtyř domů v přepočtu za téměř 11 miliard korun. Od té doby ale musí čekat.

V Astaně vrcholí další stavební horečka

Impulz pro rozšíření dostala letos novodobá kazachstánská metropole **Astana**. Kvůli výstavě Expo 2017, která začne 10. června, staví Kazachstán v podstatě celou novou čtvrť města. Ovšem původně plánovaný rozpočet **250 milionů eur** musejí organizátoři postupně seškrtávat. Po roce 2014 se do Kazachstánu začal přelévat hospodářský útlum z Ruska a kazachstánská měna tenge výrazně oslabila. Přesto je nový výstavní areál z větší části už hotov. Kazachstánci jsou velmi hrdí a přes Expo se chtějí světu stůj co stůj představit jako vyspělá země. Astana si začali budovat jako nové hlavní město už v devadesátých letech. V době hospodářského boomu pohnáného prodejem nerostných surovin sem pozvali elitní architekty, jako byli Norman Foster nebo Kišó Kurokawa. Vznikly tu pozoruhodné stavby: mrakodrap ve tvaru zapalovače, nákupní centrum připomínající stan nomádů nebo věž Bajterek, která odkazuje tvarem na kazašskou legendu o stromu života. Růst metropole ale v posledních letech kvůli nedostatku peněz „zamrzl“. Novou stavební horečku spustily až přípravy na Expo.

Voličská alternativa k Angele Merkelové

■ Vlétl na německou politickou scénu jako **kometa**. Během týdne postavil na hlavu dosavadní předvolební průzkumy. **Sociálnědemokratická SPD** zase po letech díky němu vypadá jako **volitelná strana**. Jenže nový kandidát SPD na kancléře **Martin Schulz** bude muset pro vítězství udělat **mnohem více** než jen plamenně hovořit na mítincích.

Jan Stuchlík

Dlouhé roky se němečtí sociální demokraté utápěli v depresích. Pravicová CDU je ve volbách válcovala. Socialisté, i když se dvakrát stali součástí velké koalice, byli jako strana spíše k smíchu. A pak na konci letošního ledna přišel Martin Schulz. Po 23 letech strávených v lavicích Evropského parlamentu se vrátil do německé politiky. Dosavadní šéf SPD a jeho dlouholetý přítel Sigmar Gabriel mu přenechal post kandidáta na německého kancléře v podzimních parlamentních volbách.

Během týdne dohnala ve volebních preferencích SPD dosud s převahou vedoucí CDU/CSU. Sám Schulz dokázal v průzkumech předstihnout kancléřku Angelu Merkelovou jakou budoucího ideálního šéfa spolkové vlády. Ihned po návratu do Berlína se dostal do čela žebříčku nejdůležitějších německých politiků. Na mítinky se Schulzem se zdaleka nevejdu všichni, kteří by si novou sociálnědemokratickou hvězdu chtěli přijít poslechnout. Od konce ledna

se k SPD přidaly tři tisíce nových členů.

Vypadá to, jako by Schulz vlil novou krev do žil nejen sociálním demokratům, ale celé německé politické scéně. „Není to zase takové překvapení. Schulz vystupuje jako neopotřebovaná osobnost, čímž přináší do Německa čerstvý vítr. Dodal voličům to, co si dlouho přáli – alternativu k Angele Merkelové – a s tím i pocit, že je zase koho volit,“ vysvětluje mnichovský sociolog Armin Nassehi.

Proti možná až příliš věcné a racionální Merkelové vletěl do souboje o kancléřský úřad s nadšením a plný emocí. Od konvenčních politiků ho odlišuje také jeho osud. Ze školy odešel před maturitou, překonal past alkoholismu a vlastní pílí se postupně vypracoval až na předsedu Evropského parlamentu. I pro část Němců to zní jako splněný americký sen.

FOTBALOVÉ AMBICE

Martin Schulz je nejmladší z pěti sourozenců. I když se nenarodil do úplně chudých poměrů, neopomene při vzpomínkách na dětství

Martin Schulz (61)

Narodil se roku 1955 v rodině policejního úředníka jako nejmladší z pěti sourozenců.

Do sociálnědemokratické SPD vstoupil už v 19 letech. V letech 1987 až 1998 stál v čele radnice v domovském Würselenu v Severním Porýní-Vestfálsku. V roce 1994 byl zvolen do Evropského parlamentu, jehož byl od roku 2012 do začátku letošního roku předsedou. V lednu ho SPD určila svým kandidátem na kancléře v podzimních parlamentních volbách. Schulz mluví anglicky, francouzsky, holandsky a italsky. S architektkou Inge má dvě děti. V roce 2012 ho magazín GQ zvolil mužem roku v kategorii politika.

zdůraznit, že i v rodině Schulzových občas nebylo dost peněz na učebnice pro děti. Jeho otec byl policejní úředník, který se klonil k so-

ciálním demokratům. Například matka, která se naplno věnovala dětem, pomáhala zakládat ve Würselenu v Severním Porýní-Vestfálsku místní organizaci křesťansko-demokratické CDU.

Jako dítě měl Schulz plnou hlavu fotbalu. Vysněnou kariéru profesionálního fotbalisty mu překazil až vážně přetřžený křížový vaz v kolenně. Po neúspěšném reparátu musel v devatenácti letech odejít z gymnázia těsně před maturitou. Rok byl bez práce, než se začal učit knihkupcem. Školu dokončil v roce 1977. Jenže začal holdovat alkoholu. Přepadaly ho myšlenky na sebevraždu, napsal před čtyřmi lety německý týdeník Der Spiegel.

Až jeho bratr a kamarád se rozhodli postavit ho zpátky na nohy. Sám Schulz v životopisné knize, která o něm nedávno vyšla, vzpomíná, že přesně 26. června 1980 se zařekl, že už nevypije ani kapku alkoholu, a přísahal, že změní svůj život. Od té doby se alkoholu opravdu nedotkl. O dva roky později založil se sestrou Doris vlastní knihkupectví v rodině Würselenu.

BUDE ŠÉFEM EVROPSKÉHO PARLAMENTU

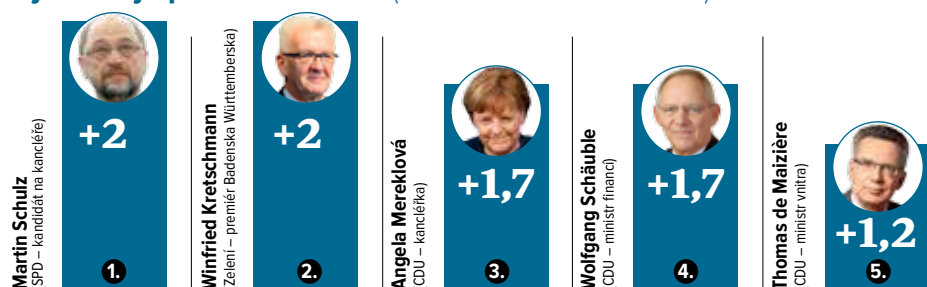
Členem SPD se Schulz stal už v devatenácti. V devětatdacetileté zasedl do würselenského zastupitelstva. V 31 letech se postavil jako nejmladší starosta v Německu do čela radnice. Komunální politika z něho udělala

politického pragmatika. Velké státoporné ideje nebyly jeho parketou. „Teoretické diskuze jsou výborné. Papír snese všechno. Jenže v politice jde o to, abychom lidský život zlepšili aspoň o kousek. Jsem mužem praxe, ne teoretik,“ řekl Schulz v rozhovoru na konci minulého roku pro německý Die Zeit. Možná je pragmatik až moc. Část SPD se po jeho návratu do německé politiky ptala, v co vlastně věří. Nikdo neznal jeho názor na majetkové daně, důchody a další vnitrostranická témata, o nichž se členové SPD dokázali do krve přit.

V roce 1994 se stal za SPD poslancem Evropského parlamentu. Později vzpomínal, jak vešel do prázdného sálu pro plenární zasedání ve Štrasburku a sedl si do předsednického křesla. „Tady chci být,“ řekl svému průvodci. O dvanáct let později se mu přání splnilo, když předsednické místo převzal po Polákovi Jerzym Buzekovi. „Martin Schulz je ctizádnostivý. My sociální demokraté jsme přítomně někdy dělali dojem, jako bychom se nechtěli chopit moci,“ prohlásil loni bývalý sociálnědemokratický kancléř Gerhard Schröder.

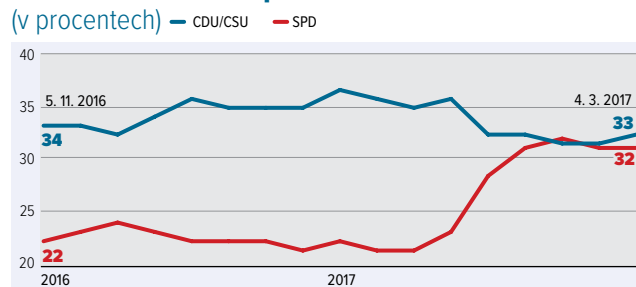
„Schulz Evropský parlament zviditelnil a udělal z něj politického hráče. Vedl ho dobře, i když občas tvrdou rukou,“ hodnotí jeho předsednictví evropský poslanec Alexander Graf Lambdorff. Na rozdíl od svých

Nejdůležitější politici v Německu (hodnocení na škále +5 až -5)

Pramen: Politbarometer únor 2017, Forschungsgruppe Wahlen

Efekt Schulz: volební preference SPD a CDU/CSU

Pramen: Emnid

předchůdců se nebál vystupovat ostře. Kritizoval novou polskou a maďarskou vládu za osekávání demokracie. Během uprchlické krize se také pustil do středo- a východoevropských zemí, které nechtěly převzít část příchozích uprchlíků. Zasadil se o schválení dohody o volném obchodu mezi EU a Kanadou.

Ještě jako poslanec prošel roztržkou s tehdejšími italským premiérem Silviem Berlusconiem. Upozornil na jeho střet zájmů jako premiéra a vlastníka velkých italských médií. Od Itala si vysloužil přirovnání k veliteli nacistického koncentračního tábora.

OCHRÁNCE MALÝCH LIDÍ

Schulzovým politickým vzorem je bývalý sociálně-demokratický prezident Johannes Rau. „Jedna z jeho nejdůležitějších vět, kterou jsem si zapamatoval, byla: Pokud je nebudeme chránit my, tak kdo?“ definuje kandidát na kancléře svou vizi pro SPD. „My politici pořád mluvíme o miliardách, ale pro většinu lidí je už tisíc eur spousta peněz. Když lidé nebudou mít pocit, že naše úvahy začínají u tisíce eur, nedovolí nám, abychom mluvili o miliardách.“ dodává Schulz. Při definování levicové politiky hovoří o ochraně zájmu těch, kteří tvrdě pracují a dodržují pravidla.

I když německé hospodářství šlape, nachází Schulz poměrně hodně spřízněných duší. Ekonomové z Německého institutu pro hospodářský výzkum (DIW) uvádějí, že 40 procent Němců má nyní citelně menší reálný příjem než před 25 lety. Mezi lidmi s nízkými příjmy se jen třetina domnívá, že jejich ekonomická situace je dobrá. To je o deset procentních bodů více než v roce 2006, kdy Německo trápila více než pětimilionová nezaměstnanost.

JEN STYL STAČIT NEBUDE

Pragmatik Schulz si je těchto čísel vědom. Na mítincích plamenně hovoří o spravedlnosti na trhu práce. Pro mladé lidi je dnes standardem pracovní smlouva na dobu určitou a to musí skončit,

míní Schulz. Nezaměstnaní mají získat novou kvalifikaci, aby si snadněji našli novou práci. Ti, co po desítky let tvrdě pracovali, musejí dostat větší důchod než ti, kteří se práci vyhýbali. „Před nedávnem jsem mluvil s padesátníkem, který už 36 let pracuje ve stejné firmě. Když ztratí práci, bude patnáct měsíců pobírat podporu v nezaměstnanosti. Pak zůstane skoro bez pomoci. Takto to nesmí zůstat,“ hlásal na setkání v Bielefeldu, když požadoval demontáž reformy podpory v nezaměstnanosti, které zaváděl sociální demokrat Gerhard Schröder.

Staví se také za rodiny, které si nemohou dovolit vlastní bydlení. Proto se SPD musí podle něho zasadit o stavbu cenově dostupných bytů a o omezení růstu nájemného. Kritizuje ministra financí za CDU Wolfganga Schäubleho za to, že nynější rozpočtové přebytky chce rozházet snižováním daní. „z čehož budou profitovat jen bohatí, místo aby se investovalo do vzdělávání našich dětí“.

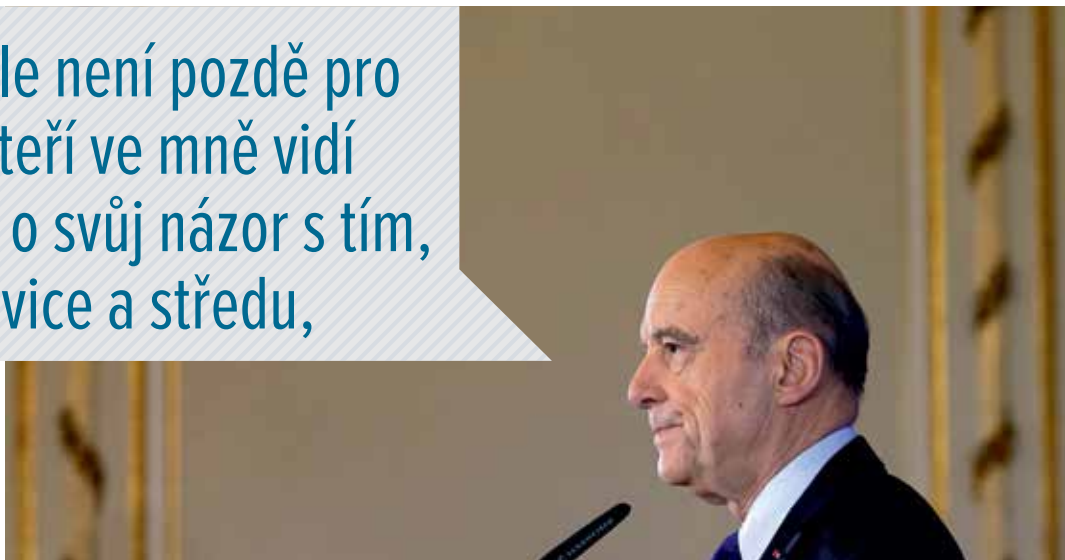
Konkrétnější zatím Schulz není. Nemluví ani o tom, kde na své sliby vezme peníze. Podle německých politologů zatím získává body hlavně za svůj neokoukaný styl. Jenže jen ten do podzimmního klání stačit nebude. K nadšení a emocím bude muset probudit i zbytek sociální demokracie.

Tvář dne

„Pro mne je pozdě, ale není pozdě pro Francii. Děkuji těm, kteří ve mně vidí záchranu. Podělím se o svůj názor s tím, kdo ponese barvy pravice a středu,

řekl bývalý francouzský premiér Alain Juppé
str. 13

Foto: Reuters

Komentář

David Kocourek

Řecko a cesta ze záchranné sítě

Řecký statistický úřad včera zveřejnil statistiky růstu HDP za poslední loňské čtvrtletí. Řecká ekonomika se mezičtvrtletně smrskla o 1,2 procenta, meziročně o 1,4. Na výsledku se podepsal hlavně propad investic. Řecké domácnosti naopak utrácely více. Bez ohledu na relativně slabší výsledek ve čtvrtém kvartálu ale řecké hospodářství za celý rok povyroستlo o 0,3 procenta – stejně jako v roce 2014, v roce 2015 o 0,2 procenta kleslo.

Jinými slovy řecký ekonomický výkon za poslední tři roky valně nepokročil. Potenciální růst nedosahuje ani jednoho procenta. Řecku totiž stále chybějí zásadní reformy. Nejdůležitější je flexibilnější trh práce. Ekonomiku také svazuje nadměrná regulace některých odvětví.

Chatrnými ekonomickými výsledky samozřejmě trpí i veřejné finance. Ty zatím nejsou schopné si zajistit financování svých potřeb

na trzích a musejí spoléhat na věřitelský výbor ECB, Evropské komise a MMF. Lednové setkání euroskeptiky nepřineslo povzbuzení, protože po něm zůstalo ještě několik bodů k vyřešení. Čas k uzavření jednání se ovšem blíží. Situace tak jako každý rok bude gradovat v létě, kdy řecká vláda musí splatit přibližně pět miliard eur hlavně ECB a soukromým věřitelům. To je také konečný termín dohody na prodloužení podpory Řecka ze strany věřitelských institucí.

Nějaká forma odpuštění dluhu bude nutná, jinak se Řecko z problémů nikdy nevymotá.

Dokončení jednání a přezkoumání řecké situace je předpokladem nejen pro vyplacení peněz ze záchranného fondu ESM, ale také otevření diskuze ohledně odpuštění části dluhu. O tom se nesměle mluvilo už na zasedání euroskeptiky loni v květnu.

Fungování záchranného programu nebude hladké. Řekové musejí příští rok dosáhnout primárního rozpočtového přebytku na úrovni 3,5 procenta HDP a zavázat se, že tuto úroveň

udrží i ve střednědobém horizontu. Euroskupina dokonce požaduje, aby si Atény tuto podmínku zakotvily do zákona.

I když bude dohoda nakrásně uzavřena, bude pořád skýtat mnoho rizik. Prvním jsou předčasné volby v Řecku, které jsou neustále na spadnutí. Druhým je to, že rozpočtové závazky řecké vlády předpokládají udržení fiskální disciplíny na dekády dopředu. A navíc se celé řešení může ještě zkomplikovat finanční neúčastí MMF. Fond totiž požaduje nějakou formu odpuštění dluhů a do toho se euroskupině zatím nechce. Jenže účast MMF zase požaduje jako podmínku pro schválení dohody německý parlament. K rozetnutí tohoto politického gordického uzlu se zatím nikdo moc nemá.

Nicméně nějaká forma odpuštění dluhu bude nutná. Bez toho řecký dluh nebude udržitelný. Modely ukazují, že jeho zvládnutí se dalece vymyká možnostem nominálního ekonomického růstu. Efekt sněhové koule by brzy dostal dluh opět někam ke 300 procentům HDP. Bez odpisu části dluhu se Řecko nevrátí na finanční trhy. Bez nich by ovšem muselo fungovat v jakémsi záchranném programu po celou dohleditelnou budoucnost.

Autor je analytikem Komerční banky

Kresba Břetislav Kovářik

Další Zemanův výlet mimo pravidla

■ Vyhrožováním nezávislému soudci se prezident dopustil jednoho z nejvážnějších přešlapů ve své funkci.

Dušan Šrámek

Prezident Miloš Zeman nedávno navštívil Plzeňský kraj. Při tamní besedě s občany v Třebošné prohlásil, že zvažuje podání kárné žaloby na soudce Vrchního soudu v Praze Pavla Zelenku, který v kauze Davida Ratha rozhodl o nezákonnosti pořízených odposlechů. „I prezident má právo podat kárnou žalobu v případě, kdy soudce pochybí. A já nevylučuji, že právě v této kauze této kárné žaloby využiji,“ řekl Zeman doslova.

Prezident zatím žalobu nepodal, ale v rozhovoru, který poskytl před pár dny, potvrdil, že o tom stále uvažuje a do soudce Zelenky se znovu nevybíravě navezl.

DŮLEŽITÉ DŮVODY

Prezident republiky má právo navrhnout zahájení řízení o kárné odpovědnosti soudce. Tuto pravomoc mu dává zákon o řízení ve věcech soudců. Velmi ovšem záleží na tom, jaké důvody k tomu mají vést.

Zatím byl Zeman k soudcům shovívavý. Do dnešního dne žádnou kárnou žalobu nepodal, k trestnímu stíhání vydal pouze jednu soudkyni.

Mluvčí Hradu Jiří Ovcáček před časem sdělil serveru Česká justice,

že „nelze samozřejmě vyloučit, že se tak stane v budoucnu, předpokladem ovšem je, že takový návrh by se musel opírat o průkazné a objektivní důkazy“. Je ale skutečně Zelenkovo rozhodnutí tak alarmující, aby v tomto případě prezident

Foto: CtK

KAUZA RATH. Případ bývalého středočeského hejtmána vzbuzuje emoce, ale to neznamená, že by neměl probíhat standardně podle pravidel.

musel zasáhnout? Pražský soudce pouze na základě znalosti spisu, důkazního materiálu a příslušných paragrafů formuloval svůj právní názor a nějak jej zdůvodnil. Hotovo. Neudělal nic jiného, než co mu ukládá zákon a svědomí.

SPRAVEDLNOST A SELSKÝ ROZUM

Kárná žaloba by měla logiku, pokud by existovalo vážné a reálné podezření z podjatosti soudce, z ohýbání procesních pravidel

nebo z nekalých manipulací se spisem.

Nic takového se ale ani vzdáleně nestalo. Prezidentovi republiky se pouze nelíbí, že Zelenka rozhodl tak, jak rozhodl. Nelíbí se mu to proto, že se to přičítá jeho „selskému rozumu“ a pohledu na spravedlnost – pohříchu pokřivenému. Davida Ratha přece chytili za ruku s krabicí plnou

peněz, a bývalý hejtman se dokonce o penězích bavil i v pořízených odposleších. Takže o čem je ještě vůbec řeč? V tom smyslu se Miloš Zeman de facto vyjádřil také při nedávném jmenování nových soudců.

To, že existuje něco jako procesní pravidla, že existuje právní zásada hlásající, že ze shnilého stromu nemůže být zdravé ovoce, hlavě státu jaksi uniká. Jenomže právní stát stojí a padá právě s dodržováním procesních pravidel. Jejich nedodržování není jakousi prkotinou, která přece nesmí bránit „spravedlivému“ odsouzení. Porušení procesních pravidel má zcela zásadní vliv na materiální hodnocení důkazů.

Prezidentovo vyjádření je navíc hloupé i po formální stránce. Zelenka nerozhodoval jako samosoudce, ale jako předseda senátu, je tedy pouze tím, čemu latiníci říkají primus inter pares. Teoreticky si lze představit, že byl přehlasován ostatními dvěma členy senátu.

HOSPODSKÝ TLACH

Vyjádření hlavy státu vůči soudcům jsou ale nemístná především proto, že je lze brát jako výhrůžku, či dokonce vydírání. Ať tedy prezident kárnou žalobu podá a pak o tom informuje veřejnost, anebo ať mlčí. Vše ostatní jsou jenom hospodské tlachy a laciné podbízení se krvelačnému davu. Prezident ani neupřesnil, zda už podnikl nějaké kroky, například zda si nechal udělat nějaký právní rozbor, který by jeho postoj podpořil.

Zeman během svého působení na Hradě překročil už hezkou řádku různých tabu či nepsaných pravidel. Vyhrožovat nezávislému soudci správním postihem za legitimní vyjádření právního názoru patří k přešlapům nejzávažnějším. Doufáme, že má hlava státu kolem sebe alespoň nějaké soudné právníky, kteří ji to vysvětlí.

Autor je publicista a redaktor serveru Česká justice

Duel

Dospěl jsem k názoru, že ne vždycky k tomu Finanční správa přistupuje se selským rozumem a lidsky. Nerozlišuje vždycky mezi lidmi, co něco zatají, a co udělají drobnou chybu,

řekl ministr financí a šéf ANO Andrej Babiš

Snazší odpouštění pokut u kontrolních hlášení je od Andreje Babiše jen cynický předvolební tah. Jediné řešení je to zrušit,

řekl předseda ODS Petr Fiala

Jak to vidí

Husákovy děti a důchod

Petr Kolman

Důchodová reforma je velké téma. S různou mírou intenzity a bohužel oprávněně už léta slyšíme, že stávající důchodový systém je ekonomicky neudržitelný. Populace nezadržitelně stárne. Lidé se dožívají vyššího věku a prodlužuje se doba vyplácení důchodu. Nebude-li systém brzy reformován, mohou být nakonec náklady na starobní důchody důvodem bankrotu státních financí. Nicméně bych rád upozornil na jeden problém, o němž se tak často nemluví, přestože se dotýká desítek tisíc lidí v Česku. Existuje obecné, bohužel ovšem falešné povědomí, že ti, kteří už ve starobním důchodu jsou či brzy budou, mají příjem od státu zaručen navždy, zatímco důchod „nedostanou“ pouze ti, kteří mají smůlu a nestihnou o něj požádat k určitému datu. Neboli že pojištěnci, kteří splnili všechny podmínky pro důchod do nějakého mezního data, svůj důchod dostanou a zbytek (ti mladší, možná už Husákovy děti) si na důchod musejí naspořit. Asi všichni známe reklamy penzijních fondů brnkající na tuto notu. Z právního hlediska je to ovšem jinak. Penze nejsou neměnné. Fakt, že se poživatel důchodu po nějaké době na výplatu důchodu adaptuje, nepředstavuje relevantní důvod, který by státu bránil upravit výši důchodu. Starobní důchod v nějaké výši budou mít zřejmě nakonec všichni, kteří řádně splní podmínky pojištění. Jinak by se jednalo o diskriminaci, která by neobstála před principem rovnosti před zákonem. Ovšem ta výše může být zanedlouho skutečně hodně mizerná.

Autor je právník a pedagog

Pište nám

Vážení čtenáři, zajímá nás, co si myslíte.

Své názory a polemiky zasílejte na nazorye15@cninvest.cz. Nebo s námi diskutujte na našem webu (www.e15.cz), na Facebooku (www.facebook.com/denike15) či na Twitteru (@E15news).

Krátce

Do Prahy se vrátí
Mireille Mathieu

Foto: čtk

Legenda světového šansonu Mireille Mathieu přijede 25. října opět koncertovat do Prahy. Francouzská zpěvačka společně se svým orchestrem vystoupí v Kongresovém centru, kde se představila před vyprodaným hledištěm v loňském roce. Mathieu v Praze zazpívá popáté. Poprvé tu vystoupila již v roce 1967 na počátku své kariéry.

Oceněný film Masaryk
byl pátý v návštěvnosti

Film režiséra Julia Ševčíka Masaryk, který v sobotu získal rekordních dvanáct Českých lvů, skončil pátý ve víkendové návštěvnosti tuzemských kin. Byl však uveden jen v omezeném počtu kin, do celostátní distribuce dorazí až ve čtvrtek. Žebříček víkendové návštěvnosti vede americké sci-fi Logan: Wolverine, které podle údajů Unie filmových distributorů vidělo 58,5 tisíce diváků. /čtk/

Mišíkova rozpačitá biografie

■ Jedna z nezpochybnitelných legend tuzemské bigbítové scény Vladimír Mišík se ke svým letošním kulatinám dočkal celovečerního biografického hraného dokumentu s názvem **Nechte zpívat Mišíka**.

Dušan Kůtner

Televizní a filmová režisérka Jitka Němcová se po čtyři roky starém dokumentu o folkové star Zuzaně Michnové spojené zejména se jménem skupiny Marsyas pustila do dalšího výročního projektu. Tentokrát si vybrala tuzemskou bigbítovou legendu Vladimíra Mišíka.

Ve středu sedmdesátiletý muzikant se svou letitou kapelou Etc... výrazným způsobem ovlivnil celou českou rockovou scénu. Patří nejen k nejuznávanějším, ale pro svou povahu také k nejváženějším českým umělcům. Natočit o něm celovečerní dokument tak mělo smysl již před lety a je s podivem, že

se tak stalo až nyní, po půlstoletí působení na hudební scéně.

Stominutový snímek celkem poctivě mapuje celou hudební kariéru, na kterou vzpomíná nejen sám jubilant, ale i současní či bývalí spoluhráči z Etc... a dalších skupin včetně nedávno zesnulého Radima Hladíka. Svým dílem pak tradičně přispěla veřejnoprávní Česká televize s řadou archivních záběrů, z nichž několik neznal ani sám Mišík.

Podstatnou a výrazně objevnou část filmu, který dostal jméno po nápisech objevujících se po Praze v letech 1982 až 1984 v době komunisty nařízeného dvouletého Mišíkova zákazu veřejné činnosti, ale tvoří i komplikovaná rodinná historie.

Vladimír Mišík totiž svého otce – amerického vojáka, který se s jeho matkou potkal v Německu rok a něco po válce – nikdy nepoznal. A co více, od dětství byl přesvědčen, že v první půli padesátých let zahynul na misi v Koreji.

To však nebyla pravda. Autorka filmu si tak dala práci a dokázala jeho osud vypátrat. Snímek tak nety-

Foto: čtk

LEGENDA ČESKÉHO BIGBÍTU. Vladimír Mišík se ve středu dožívá kulatých sedmdesátí let.

picky končí happy endem v podobě videorozhovoru Mišíka a jeho objeveného mladšího bratra, při kterém nezůstane jedno oko suché.

Jenže snímek má i řadu podivných míst, stejně jako měl čtyři roky starý dokument o Zuzaně Michnové míchající realitu a sny.

Většinu vzpomínek totiž vypráví Mišík ve virtuálním prostředí vesmírné planetky (jinak skutečně po něm pojmenované), přičemž

společnost mu dělá slepice chodící po stole a srkající pivo. Jako příležitostný vtip ucházející. V budoucnu, až se bude někdo chtít na historii a vzpomínky tuzemské legendy podívat a něco se dozvědět, to nejspíše pochopí jen málokdo.

Nechte zpívat Mišíka

(hraný dokument, ČR, 100 minut)

Režie: Jitka Němcová**Premiéra:** 8. března**Hodnocení:** 70 %

Hylandův nelehký svět australské buše

Zuzana Dorogiová

Uprostřed australského vnitrozemí je zavražděn kmenový vůdce Lincoln. Stane se tak zrovna v době, kdy se vrací do Údolí Emily Tempestová, jež zde prožila dětství.

Právě Lincoln jí byl vedle otce – bílého prospektora a geologa – rádcem, který ji prováděl příběhy předků. Naučil ji vnímat mysterium země, s níž je svými kořeny po matce spojena, vyprávěl

jí o bytostech, které tuto zemi stvořily. V písničkách a nekonečně mnoha způsoby ztvárňovali domorodci snění.

Lincolnova smrt se proto rebelantské Emily hluboce dotkne a začne pátrat po zabijákově na vlastní pěst. Vražda, která měla působit jako rituální, tak začne díky Emily nabývat zcela jiných rozměrů a objeví se hned několik možných pachatelů. Vedle osobních vztahů, jež

s lidmi kmene prožívá, postupně odhaluje problémy mezi domorodci a bílými obyvateli kvůli půdě, vodě a nerostnému bohatství.

Ne všichni proto vítají Emilyn návrat, stejně jako ne všichni respektují právo původních obyvatel na jejich území. Hyland, jenž sám mezi lidmi australského kmene Walpiri žil, dokáže nejen splést pavučinu pestrého a napínavého románu, ale zároveň mistrně

líčí život v pouštní krajině. V něm se prolíná magický svět domorodých obyvatel s ubíjejícím živořením těch, kteří opustili kmen, v malém provinčním městečku.

Hylandův styl psaní se vyznačuje hlubokým vycítěním do myšlení jednotlivců, zejména Emily, v jejímž podání v ich formě své dílo píše. Ač muž, vyjadřuje se jejími slovy natolik přesvědčivě a překvapivě, že se čtenář občas musí

ujistit, že autorem knihy není žena.

Román vycházející nyní poprvé v češtině přibližuje realie současné Austrálie a zároveň nepostrádá ani při detektivní zápletce humor. Po zásluze byl autor za svou tehdejší prvotinu v roce 2007 oceněn australskou prestižní cenou Neda Kellyho.

Adrian Hyland – Diamantová holubice**Vydalo:** Nakladatelství JOTA**Hodnocení:** 90 %

Josef Buchta: Éra bigbandů se vrací

■ Brněnský bigband B-Side Band slaví deset let existence. Třináctého března proto vydává výroční album a o dva dny později vyrazí na turné. „Máme kompletně nový program sestavený převážně z nových skladeb napsaných nám na míru,“ říká kapelník skupiny Josef Buchta.

Michal Nosek

ES Lepší se situace bigbandů u nás i ve světě?

Před asi čtyřmi pěti lety, to už jsme s B-Side Bandem velice výživně brázdili pódia po celém Česku, jsem zaznamenal prudký nárůst nových bigbandů a zároveň snahu těch fungujících o znovudobytí pozornosti posluchačů. Byl to takový boom, návrat zlaté éry bigbandů. Myslím, že tento trend je celosvětový. Vždyť téměř každý populární interpret v současné době používá ve svých hitech plný zvuk dechové nástrojové sekce a tradice bigbandů se nejen obnovuje, ale dle

mého názoru zdravě popularizuje.

ES Jaké na vás chodí publikum?

Opravdu široké spektrum lidí. Často vidáme rodinné výpravy tří různých generací a v posledních letech pozorujeme prudký nárůst podílu mužů v publiku. Takže nelze hovořit o tom, že by na naši bandu chlapů chodily jen ženy.

ES Vznikají stále nové skladby pro tradiční bigbandy?

Ano. Stále sice vidíme, že se přearanžovávají slavné songy z první poloviny dvacátého století, ale vznikají i skladby moderní, originální, experimentální. Označit bigbandy jako tradiční mi však v tomto případě přijde relativní. Tradiční jsou snad složením, ale většina bigbandů si hledá svoji identitu a směr právě prostřednictvím hudby, kterou hrají.

Pro některé je to retro, swing, u jiných naopak tvorba současných autorů, která může znít až téměř alternativně. My se snažíme s každým novým programem přinést do bigbandové muziky něco jiného, nového, moderního, ale přitom stále atraktivního pro naše publikum.

PŘES DVĚ DESÍTKY. Brněnský B-Side Band někdy koncertuje v osmnácti lidech, jindy se jich na pódium vejde až třiatřicet.

ES V kolika lidech obvykle hráváte?

B-Side Band tvoří osmnáct špičkových instrumentalistů. Naším stálým hostem je pak fenomenální ostravský saxofonista Michal Záček. Nejčastěji pak koncertujeme se zpěvákem Vojtěchem Dykem a třemi vokalistkami. V tomto složení se nás tedy na pódium schází celkem 23.

ES Co vás čeká v této sezoně?

Aktuálně se věnujeme promu nového CD k našemu jubileu 10 let B-Side Bandu. Album, které mapuje celé ty roky prostřednictvím nahrávek s našimi hosty a přáteli, vychází 13. března. Hned o dva dny později startujeme tour s Vojtěchem Dykem, na kterou chystáme kompletně nový program, který je sestaven převážně z nových originálních skladeb napsaných pro nás na míru.

ES Jak dlouho turné potrvá?

Tour pojedeme téměř celý rok až do prosince. Nicméně mezitím nás na podzim čeká ještě jeden speciální projekt s hostem pro hudební festival Moravia Music Fest. To už se pro nás stalo takovou téměř každoroční tradicí. Z předchozích hostů to byli například Kurt Elling, New York Voices nebo The Puppini Sisters. Nahrávky společných písní s těmito interprety jsou právě na novém albu.

265234/134

INZERCE

SmartPokladna

HIT mezi EET pokladnami

MARKEETA
SMARTPOKLADNA

PRO MALOOBCHOD

- velký displej 10"
- možnost připevnit k pultu
- kompletní sada i s tiskárnou

AKCE:
3 měsíce provozu za 1,- Kč

PODPORA 24/7

Zákaznická podpora Markeety je v provozu nonstop.

OFFLINE PROVOZ

Markeetě nevadí dočasný výpadek internetu. Sama vše odešle po obnovení připojení.

DOPRAVA ZDARMA

Při objednání na e-shopu.

volejte zdarma: 800 701 701 www.markeeta.cz

MARKEETA

Foto dne

Foto Reuters

V ČINĚ.
V neděli zahájené každoroční zasedání čínského parlamentu je velkou obchodní příležitostí pro bohaté čínské podnikatele. Dvě stovky nejbohatších zákonodárců ze tří tisíc mají majetek odpovídající HDP Belgie. Komunistická strana, jež zemi stále neomezeně řídí, od roku 2003 oficiálně přijímá do svých řad podnikatele. A pro majitele firem je výhodné být zároveň šéfem komunistické organizace ve své firmě či jiným stranickým funkcionářem „u pramene“. To vše pod dohledem lidové armády.

Výročí týdne

Dal jméno korábům, v nichž lidi učil létat

■ První vzducholod' sestrojil Ferdinand von Zeppelin ve svých 62 letech.

Cestovat do vzdálených světů, pokořovat nezdolné živly, objevovat neznámá území, nebát se výzev, zdolávat překážky a příkoří, to jsou časté touhy velikanů dějin. A podobné touhy hnaly i Ferdinanda von Zeppelina, jehož jméno dalo název korábům, které čas odvál do muzea.

Hrabě Ferdinand von Zeppelin se narodil v Kostnici

na Dominikánském ostrově, malinkatém ostrůvku blízko kostnického přístavu, shodou okolností tedy na stejném místě, kde byl o 400 let dříve během kostnického koncilu držen Jan Hus. Z bývalého kláštera a textilní továrny je dnes luxusní hotel.

To by ovšem malého Ferdinanda zajímalo asi jen stěží. Jako příslušník společenské i ekonomické

smetánky začal s klasickou vojenskou kariérou. Urozenost a původ mu zajistily do konce audienci u prezidenta Lincolna

ve Washingtonu a status pozorovatele armády Unie během americké občanské války. Právě zde se poprvé setkal s využitím létajících balonů i s limity jejich nasazení, tedy závislosti na větrných proudech. Přestože byl létáním doslova

uhranut, vrátil se do služeb württemberského krále a službu ukončil v hodnosti generála jezdeckva.

Místo zaslouženého odpočinku se vrátil k myšlence, která mu nedala spát: říditelnému balonu schopnému nejširšího využití. Pro svůj projekt se snažil získat podporu na nejrůznějších místech, získal však pouze pověst bláznava a podivína od Bodamského jezera.

První vzducholod' se mu tak podařilo sestrojít až v roce 1900, v 62 letech. Mohutný majestát vznášející se vzducholodě s hliníkovým

trupem a motory umístěnými v těžišti stroje však zanechaly velký dojem nejen na přímé svědky události, ale i na široké vrstvy běžných občanů.

I přes mnohé nezdary se mu v celoněmecké sbírce podařilo vybrat úctyhodných šest milionů marek a založit tak vlastní firmu na výrobu vzducholodí. Její největší slávy ani rychlého úpadku se nedožil. Zemřel před sto lety 8. března 1917. Obrovské doutníky tiše brázdící oblohu však dodnes zůstaly symbolem nezlomnosti lidského umu a ducha. /mcc/

Před
100

lety zemřel otec letectví
hrabě Ferdinand von
Zeppelin